

309298

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. చెన్న పట్టణము 1918 సం. డిసెంబరు 31 వ తేది మంగళవారము 586
 సంపుటము. 7 కాళము 1 వాడు సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళ అమావాస్య 30. వందలకు 200

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
 మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
 ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ. కాకి, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు ఖరీదున్న వో మా జవాబుదారి యుండదు.
 కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపాడి

మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-8 0-6-0

డబ్బీ 1-8 0-2-0

సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము

దగ్గు, కైత్యము, వడిశెము, రొమ్మపడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
 బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బీతో పెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోట్లుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేరింగ్స్, బొంబాయి.
 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

అమృతార్ణవ కర్మములకు సేవ చేసిన వారికి అమృతార్ణవ అవశేషము అనే అమృతము కలిపింపి యివ్వబడును. ఇది శరీర కాలి
 మంటల పోగొట్టును. మొదలును చల్ల చేసి శరీరమునకు
 కేజును కలిపించును. దీర్ఘాయు, ధేరులు, తలనొప్పి,
 రొమ్మనొప్పి మొదలగునవిని తప్పక నివారించును.
 (21) అర్ధపాద డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.
 వైద్యశాస్త్ర మేధావీర గోవింద్రి,
 ఆలంకర్ నగర్ బొంబాయి, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలయ చంద్రసము

(1251) మలయ చంద్రసము మలయ
 మందు పుష్పమును ముట్టు ఎవరికిని
 తెలియదు. పర్యాయ లేదు. పిచికారి
 మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. రుచ్య
 మైన మామలయచంద్రసము ఎటుల
 తెలుపు, పచ్చ అను మూల విధముల
 మలయచంద్రసము మూలములను మూలమును డబ్బీ 1-కి 2-0-0
 గంధర్వశార్వసి, రాజమండ్రి.

విక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్)
 కాబడినది. కాబడినది.

ఇప్పటికాలపు రుచి కనపడనది, సాటిలేని మనోహరముగు సువాసనగలది
 అల్పాహారముగాని, సారాహారముగాని, పేర్వబడకయే వీధి
 పంపబడిన కేవల పుష్పసారము.
 ఏ కువాలనై కొన్ని దిండువులు విలువకలిగినవో, మనోహరముగు
 సువాసన నిన్నులనొందును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
 ఇన్నువైజ (అర్ధపాద) సీసా 1-కి రూ. 0-9-0
 మధ్యరకము వైజ 1-పాద " " 0-12-0
 వేరొక వైజ 2 " " " 1-4-0
 పెద్దవైజ 4 " " " 2-0-0
 వి. పి. ఖర్చులు డబ్బీ 1-కి 0-6-0, 3 బుడ్లకు 0-14-0 (కట్టెకము).

పిల్లలు, పట్టుకములందరి ప్రసన్నముగ ప్రసాదించుటకు దొరకును.
 ఆరోగ్యముగ నేరము పెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుద్రును సీసాపై
 ను, కార్డుపైన ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలించుట ఈ ఆటో
 దివ్యమృతముకన్న సులభములగును. పరిశీలనచేయ గోరవారి దిగుబాటు
 ప్రసాదించు ఆటో డిల్ బహార్ గువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును.
 ప్రసాదించు ఆటో డిల్ బహార్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్బాయి నగర్ వీధి, బొంబాయి.
 మదరాసు రేఖంబు:— గువాతో పురపాలకముఖ్య, వైద్యశాఖాధికారుడు, మదరాసు

నర్వవృత్తిక విషసంజీవిని

(రిజిస్టర్డ్) (పేరు మార్పు)

586

మలయచంద్రసము మలయచంద్రసము

మలయచంద్రసము మలయచంద్రసము

ఇది ప్రతి కఠినములను నొందు
 కలిగిన మాధ్యమము. ఆంగ్ల
 మూలాని, శరీరమునకు పోగ
 ద్వారాను దిండువును. పిచ్చి
 మందులను మందు గుణములను
 కేవలము మాత్రమే కాక పిచ్చి,
 పిచ్చి, పాము, బట్టి మొదలగు
 విషజంతువుల కాటులకు నువ్వెలా
 గలదును. పెల పాకట్ 1-కి 0-6-0
 పోట్లకి 0-12-0. 1 డబ్బీ పాకట్
 పెల రూ. 0-12-0. పోట్లకి పేలు

మలయచంద్రసము మలయచంద్రసము
 మలయచంద్రసము మలయచంద్రసము
 మలయచంద్రసము మలయచంద్రసము
 మలయచంద్రసము మలయచంద్రసము

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయమధములు

బృహత్ మంజుష్ఠాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైవది.
 1/2 పాసు సీసా రూ. 0-12-0.

చంద్రవర్ణ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
 పనిచేయును. మలం 1-కి రూ. 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
 1/2 పాసు సీసా రూ. 0-10-0.

న్యవహారములన్నియువాంగ్లేయభాషలో
 పరిచయమును.

బొంబాయి ఫార్మస్యూటికల్

వసు

అయుర్వేద యామధముల జేయవారు
 బొంబాయి 30

The Zandu Pharmaceutical Works
 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13.

ఆంధ్రోద్ధమము.

మొదటి ప్రా. దాంధ్ర మహావిద్యనాథులయందు
 అష్టాన సంహితాధ్యయన, సామ్యధ్యయన, యజుర్వేద
 ముఖ్య, వారి నిరంతరము. పర్యవేక్షణముగలవు.
 పెల రూ. 1-8-0. పోట్లకి పేలు.
 ఆంధ్రోద్ధమము, 7, తంబు శెట్టి వీధి,
 మదరాసు.

అంధ్ర ప్రదేశ్ విరమము

(రైతుకు వినవచ్చు)

ఇది 1918

లాయుడు జూరీగారు
యాద్రప్రసంగము

అందఱు, నవంబరు 29:—లాయుడు జూరీగారికి ప్రధాన పారగారమును ఒకసంగబడినపుడు లాయుడు జూరీగారు మ్యాక్వాలిటీ మందిరమున ఇట్లు ఉపసవించిరి. సంధి నిష్పత్తిపాత నియమముతో గూడుకొన్న సంధిగా నుండవలయును. బ్రిటిషు దీవులనుండి చిరకాలమునుండి వివరించు జర్మనులు మరల ఎన్నడూ ఈ జేతమునకు ముప్పు వాటిల్ల జేయ న న మధ్య లు గ నుండు నట్లు జేయవలయును. మనజేతపు పట్టున కొనుగోనుటకు వీలులేదని తేయవలయును. పరాజితుడు కట్టవలసిన నష్టపరిహారములను గూర్చి పూర్తి నిర్ధారణము చేయవలయును. అవలంబించవలయును. జర్మనీనుండి రాబట్టుటకు వీలైనంతవరకు యాద్రప్రసంగమును రాబట్టవలయును. బ్రిటిషు దీవులనుండి తన సరకులను చవుకగ విక్రయించి దాని వలన కల్లు గాబడిన న నకిచ్చుటకు వీలులేదని తేయవలయును. ఈ యాద్రప్రసంగ జేసిన దురాగతములకు ఎవరిని శిక్షించక విడిచిపెట్టవలసినదేనా యిది ప్రధానమంత్రిగారు పుచ్చించిరి. మనపై నిజముగ క్రూరముగ జూచి బాధపెట్టిన వాడనందరిని శిక్షించవలయుననినెను. మనము నిష్కళంకముగల శిలముతో పుకర్తించవలయును. మనకెట్టి యాపహ్వాంతియు కలగలేదు. యాద్రప్రసంగమైనది మనము మనము మన సాధించుకొను విధానమున అవలంబించరాదు. ప్రపంచమునందను యాద్రప్రసంగమును రాజులను అనుసరించుటకు పంజాబ్ కొంతమంది వాంఛించెదరు. అట్లు చేయుట వలన యుద్ధాంతియైన కారకెట్టికతి కనిపెట్టుకొన్నచో దానిని తెలియజేయుట మనము పుకర్తించవలయును. ఒకరు ఇతరుల జేతమున వాడుకైన వారు దానికి బాధ్యులై ఉత్తరవాదులు గ నుండి వలయును. కలగ జేసిన నష్టమునకు వీనిని శిక్షించవలయును. ఈ యాద్రప్రసంగమునకు ఎవరినూడ ఉత్తరవాదులు గ జేయ నియోజనములును చక్రవర్తులను, సమానముగనే ఉన్నారను అపభ్యాంతి వాటిల్లును. కాన యాద్రప్రసంగమును మనము శిక్షించవలయును. తేనిచో ఆ తేనిజుతు జూరగుము. అంతగ్రామి ఓడ దొంగలను శిక్షించవలయును. ఈ నేరము లన్నిటిని సంపూర్ణముగ విచారించవలయును. న్యాయముగ విచారణను సల్పవలయును. ఇదంతయు నిష్పత్తిపాతముగ నుండవలెను. మనము చేయు దానినంతను నిర్భయముగ, నిర్వాహియముగ నుండువలెను. అట్లానర్చితి మేని ముందెన్నడును ప్రపంచమున ఇట్టి యాద్రప్రసంగము మరల జరగ నేరదు. ఎట్టిద్రోహులను భయపడదురు.

బ్రిటిషు యాద్రప్రసంగము.

బ్రిటిషు యాద్రప్రసంగము. భరించుటకు మంచిదుస్తులుగూడ లేకున్నార. వీరు చాల దుర్భరస్థితిలోనున్నార. తిండిలేక మాడుచున్నారు. శక్తికిమించి వీరిని చేయుటకు నిష్పాధించబడిరి. చేయలేకున్న వీరు మోదబడుచుండిరి. వీరితో బాటు శ్రీమంతులగూడ బట్టుకొని ఇంటికేరుచున్నారు. వీరు జీవితోయి మున్నగు గామములనుండి వెడల గొట్టుబడిరి. వీరు పొలములలో బలాత్కారముగ పనిచేయుటకు బాధించబడుచుండెడివారు. బెట్టిములులో ఇప్పుడు జర్మను సేనలు ఎచటనులేదు. భూమి సేనలు జర్మనీనిబాధ్యులలో నున్నవి. మాన్సు తుతూర్పునన్న ప్రదేశమునందు చక్కగ నేయున్నది. శత్రువులు వీరిని హతజేయలేదు మాన్సు, చాలిలి కోయిలలో గనులు, కర్మలములను మరల పనిని పూర్తిగించినవి.

రాజుగారు తిరిగివచ్చుట

పాలకు, డిసెంబరు 1:—జూరీగారు వారసంఘమువారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—జూరీ రాజుగారు వారి నైతిక కుమారులను పోలిన నగరమున ప్రవలకందటికిని అతిప్రియమైరి. వారు నెలపుపుచ్చుకొనుట ఆత్మగౌరవ భరితమై యుండెను. వారు కెల్లికజనక రెండుకాతులను గల ఆస్యోస్య బంధములు ఇకముందు నిర్వేదమునై యుండునని రాజుగారు వెనెడెంటు పొయింకేరు (పరాను దేశాధ్యక్షుడు) గారికి

తెలిపివార్త నిచ్చిరి. జర్మను సామ్రాజ్యకర్తయును నోడించిన ఈ సందర్భములను చిరస్థాయిగ నుండునని పొయింకేరుగారు ప్రత్యుత్తర నిచ్చిరి.

పార్లమెంటు సభ.

భరతవర్ష విజయములు.

అందఱు, నవంబరు 29:—పార్లమెంటునందు ప్రజా ప్రతినిధిసభలో సర్ జె. డి. రీసు గారి డిట్టడిగిరి:—హిందూజేతమున తయాజు చేయబడిన నైతిక నికమానుల వేతనాది వ్యయములలో విశేష భాగమును భరతవర్షము వహించవలసినదను విషయమునకు పార్లమెంటు వా రెప్పుడు తన సమ్మతి మొనగదను.

మాంజేతగారు:—నూతన పార్లమెంటు సమాజేత మగువలకు ఆ విషయమును నిలిపియంచవలెనని తోయచున్నది.

సర్ జె. డి. రీసు గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు భరతవర్ష సామ్రాజ్యక విచారణసంఘము వారి నివేదికము సంక్షేపముగ తమ కందినదనియు తామడిగిన అసలునివేదికపు ప్రతులు లభించినవెనక వానిని ప్రకటించుట కేర్పాటు చేసెదమనియు ఆ నివేదికమును గూర్చి యోచించునప్పుడే భారతపారిశ్రామికాభివృద్ధి సందర్భమున అందఱునందు సలహానిచ్చ సంఘమును హిందూజేతమున రాష్ట్రీయసంఘములకు తోడ్పడనట్లు ఏర్పాటుపవలెనని సర్ చార్లస్ బెడ్ఫోర్డుగారు జేసిన మానసమును యోచించెదమనియు మాంజేగుగారు చెప్పిరి. భారతరాజకీయ సంస్కరణ విషయములలో గలపిగాక వేరగ పారిశ్రామికాభివృద్ధి విషయముల సందర్భమున కార్యాచరణమును బూనెదనని మాంజేగుగారు చెప్పిరి. మరల పార్లమెంటు సభలో గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు హిందూజేతమునందలి మాంజేటు లోహసామగ్రి బ్రిటిషు హస్తములందున్నదనియు, మాంజేటు లోహస్థానములు అన్యజేతములచేత బడకుండు విషయమున ప్రభుత్వమువారు మెలకువతో నున్నారనియు మాంజేగుగారు చెప్పిరి.

నూలుయంత్రశాలల పనివాంఛ.

అందఱు, నవంబరు 29:—ప్రస్తుత మియ్యబడుచున్న కూలికంటే 100 కి 40 రెట్టడికముగ కూలినియ్యనిచో డిశంబరు నెల రెండవ వారమున సమ్మేకట్టవలెనని తీర్మానమును అజరేటిపు కాటనున్నప్పుడు అమల్మేషను వారామోడించిరి. అనుకూలము 10182 మంది. ప్రతికూలము 424 మంది. కార్మికులకు సంఘమునగూడ హెచ్చుమంది సమ్మేకట్టు వారామోడించిరి. యాద్రప్రసంగ పూర్వమున్న రెట్టుపై 100 కి 40 రెట్టు హెచ్చుగా నిచ్చెదమని యజమానులు నడిచిరి.

మోసనుగారిసాత్తు.

అందఱు, నవంబరు 26:—బ్రిటిషు ఇండియా నావికేషను కంపెనీకి అధ్యక్షుడుగా నుండిన డెంకను మోసను గారు చనిపోయిరి. ఆయన 1, 791, 000 పానుల సొత్తును కదలి పోయిరి.

భారత దేశీయ మహాజనసభ.

బ్రిటిషు ఉపసంఘము.

అందఱు, నవంబరు 25:—ఇంగ్లాండులో ఎన్నికలకై ప్రయత్నించుచున్న అభ్యర్థులకు హిందూదేశపు మహాజనసభకు జేరిన బ్రిటిషుసంఘము వారి శేఖన బంపిరి:—ఒకజేత మీద ఈ ఎన్నికయందు విజయము గాంచినచో మాంజేగు చెల్లునుభర్త నివేదికమును ఆధారముగొని రాబోవు కొద్ది నెలలలో పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టబడును. చట్టమునుబట్టరచెదరా? ఇంగ్లాండులోను, ఇండియాలోను ఈ నివేదికమును గూర్చి పరిశోధింపాయమును, అరయుటకు రెండుసంఘములు పని చేయచున్నవి. వీరు పరిశోధింపాయమునగొని దాని కనగు ఇయ్యముగ వలయు సకలముల గాంచి పుత్తి నివేదికములను గూడ ఆధారముగ చేసికొని పార్లమెంటుసభలో చట్టము పరివేశపెట్టబడును. అట్టియెడ ప్రజాప్రతినిధులగు భారతీయులభి

పాత్రమును గొని తయారుచేసిన నివేదికమును వీరు ఆమోదించెదరా? భారతీయులు ప్రభుత్వ క్షిపరాములై మనఃపూర్వకముగ యాద్రప్రసంగమునకు తోడ్పడిరి. ఇండియాలో రాజకీయవిషయములయందు గొప్ప మార్పులు కలుగుచున్నవి కాముననుసరించి నూతనభావ ప్రేరితమై ఈ మార్పులు కల్గుచున్నవి. స్వాతంత్ర్యసిద్ధాంతము కొరకును రాజకీయములను గూర్చి తమ యభిప్రాయమును స్పష్టపరుచుటకును భారతీయులు సామ్రాజ్యములలో ఇతరులతో బాటు మిత్రమండలితోను పోరిరి. కాన త్వరలో భారతీయులను సామ్రాజ్యసంస్థలకును సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును భారతీయులకు పుష్కలమునకలయును. ఇట్లానర్చుచో భారతీయులు వాంఛించు అభివృద్ధిని పొందుదురని డ్యూరలో అర్జు లయ సంపాదించగల్గుదురు. సామ్రాజ్యసంఘములను గూడ వీరు స్థానముల నలంకరించుటకు అర్హులు. వీరికియుకలసివచ్చును. వీరుగూడ ఈసభలయందు జేరిన సభలు మరల బలపడును. కాశ్యోజ్యముగ పనిచేయగలవు.

ఆమెరికన్ అభివృద్ధి సోత్సవము.

అందఱు, నవంబరు 28:—నేడు అందఱు ఆమెరికన్ అభివృద్ధిసోత్సవమునై భరతముగ జరిగినది. నక్షత్రములతోను చార్లతోను కూడుకొనిన పతాకములు విరాజిల్లుచుండెను. యూనియను జాతుతో పాటు ఇవి పార్లమెంటు భవనమున ఎగురుచుండెను. న్యాయస్థానములందును ఇతర కార్యాలయముల మీదను పతాకములు అలంకరించబడినవి. పెంటు మార్చిస్సులో పొలములందు ఆమెరికన్ సంయుక్తరాష్ట్రపు నైతిక నాకాదళ ప్రతినిధులను నై మూకదళము వారును చాలవందల సంఖ్యలో నై ప్రార్థన జేసిరి. బాల్బరు కిక్కురబ్రభువుగార్లు కూడ విచ్చేసిరి. రోడ్డుద్వీపపుమతగురువు గారుగూడ వచ్చిరి. ప్రజాప్రతినిధి యాద్రప్రసంగము, సార్వభౌమము చిరకాలము జీవించునాక యను జాతీయగీతములను పాడిరి.

ప్రశ్న

బ్రిటిషు పురోగమము

అందఱు, నవంబరు 29:—బ్రిటిషువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—మా మాండు సేనలు జర్మను సరిహద్దులను జేరిరి. ఇది లక్ష్యంబర్త రాష్ట్రమునకు తుత్తరముగను యూనైటెడు చుట్టు ప్రక్కల నున్నది.

జర్మనులు దురాగతము లొనర్చిన ప్రదేశములు.

అందఱు, నవంబరు 28:—రైతనుమును బ్రిటిషునైస్యములు పోరుచున్నవి. ఇచట జర్మనుసృరించరాని దురాగతముల నొనర్చిరి. ఇచట నేయుద్ధానంభమున జర్మనులు విజయమైరికాని ప్రస్తుతస్థితిగతులను జూడ చాలకల్లాలముగనున్నది. రస్తాలన్నియు చిందరవందరగ నున్నవి. ఎచటచాచివను యాద్రప్రసంగియే అతి అజాగ్రత్తతో సారవేయబడినవి. ఒకచోట కొంపోదగిన విద్యుచ్ఛక్తిసామగ్రి రోడ్డుప్రక్కన విడిచి పెట్టబడినది. వీనినిబట్టి 10000 పానులు, విడిచిపెట్టబడిన ఫిరంగులు తాత్కాలిక యాద్రప్రసంగమున గోరబడినవానికంటే 5 వేలు మీరియున్నవి.

రాజుగారు బందీలను కొనియోడుట

అందఱు, నవంబరు 29:—ఉపాహరము జేయునపుడు డెవ్లిభోజకాలయందు రాజుగారిట్లు ప్రకటించిరి:—పూర విజయమునకు, విషమావస్థయందును, అష్టకష్టముల కొర్పుకొని అచంచలముగ ఆత్మవిశ్వాసముతోడను అటంతిత్రికము తోడను పోరి దిగ్విజయములను బడసి మిత్రమండలికి విజయము చేకూర్చిన పరాను లెంతయు వందనీయులు. ఇట్టి పూరవిజయములను పొందిన నగరమునకు నష్టము కలగనందుటకు రాజుగారు సంకల్పించిరి. అత్యంత ఉత్సాహముతోడను, హృదయపూర్వకముగను పరాను లొసంగిన స్వాగతమే తయెరుటను, తనకగిల కట్టును పరానుజాతివారికి గలప్రేమ, జౌదార్యపుబుద్ధిని నువ్వు కలయచున్నవని. పరానులకు సకలైశ్వర్యములు సిద్ధించునాక యి సార్వభౌమము ఆపరమేశ్వరుని పూర్తింపెను.

40 ఏండు దాటివారినిగాని లేక 4 గురు పిల్లలగు వారినిదరిసి నాకాదళమునుండి వారియిండ్లకు పంపివేయుటకు పరాను నాకామంత్రివర్ణమువారు నిశ్చయించుకొనిరి పరాను పత్రికలు తెలుపుచున్నవి. ఇట్లానర్చుచో నాకావర్తకమునకు పుటక 7000 మంది సమకూడగలరు.

ఫారునేనానిని ప్రార్థిస్తుంటే రాజుగారు గౌరవించుట.

లండను, నవంబరు 30:—నైన్యములను, ఇటీవల జయముకల్గిన రంగములను, వీక్షించుటకై నేటియందయమున రాజుగారు ప్యారిసునుండి బయలుదేరిరి. బ్రిటీషు రానుబారి కా ర్యాలయమున వీందు బహుబుధిని తిలకింపబడుచు రాజుగారు ఫారునేనానిగారికి ఆర్డరు ఆఫు మెరిటు బిరుదును నొసంగిరి. ఇదియే తామెనుగల గొప్పబిరుదుమనీ సార్వభౌముడు తెలియజేసెను. రేపునాయంకాలము ఫారుగారును, క్లిమెన్స్ గౌగారు లండనులో ప్రవేశించెదరు. వీరితో సినారు ఆర్గండు అను సరించిపోయెను అని మావాసపత్రికలు తెల్పుచున్నవి.

వరానుసితంతువు.

పారిసు, డిసంబరు 1:— హావాను వార్తాసంఘమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— ఒక ఆర్మీని సమైక్యమునకు ఒంగొడిన "సెన్సెట్టివ్" అను వారిలో తిరువాధుని గోల్డ్ యుగ ఒక రాను వితంతువు పగాను సుధివిషయ ముగ్గియెడుట బిల్లియం హోమెక్ జోల్డ్స్ (కెయిజు) వై మాక్స్ నేరమును అభియోగమున యథావిధిని బాఖుజేసెను.

కెనడా

కెనడానిష్టములు.

లండను, నవంబరు 26:— కెనడా సేనలో 218, 268 మంది నిరుపయోగములైరి. వారిలో 56047 గురు మృతికొందిరి.

హాలండు

హాలండు - జర్మను సేనలు

లండను, నవంబరు 28:— లింబర్గుకుండా జర్మను సేనలను హాలండువారు పోనిచ్చిన విషయమును గూర్చి మిశ్రమం డలి ప్రభుత్వములవారు విచారించిరి రూటరు తెలుపుచున్నాడు:—హాలండువారిచ్చిన ప్రభుత్వములు మిశ్రమం డలి వార తనమునాకి తృప్తికరముగ లేవు. ఈవిషయమును గూర్చి ఇంకొకసారి హాలండువారిలో చర్చించెదమని ఆనుకొనుచున్నారు.

హాలెండులో 55 కోట్ల స్టోలినులు బదులు.

హేగు, నవంబరు 26:— 100 కి 5 వంతున వడ్డీగల 55 కోట్ల స్టోలినుల బదులునుగూర్చిన చట్టమును రెండవసభ వా రామొడిచిరి.

హాలెండు నాకలు.

హాలెండులో 10 లక్షల మంది విదేశీ యుద్ధము కలన నడపించు చున్నారు. ఆహార పదార్థములను కొనిపోవుటకు నాకలు చాలకుండ నన్నును న్యాయస్థానములోని హాలెండు రానుబారి అమెరికా దొంగతనమువారికి తెలిపెను. కొన్ని నెలలకు పూర్వము అమెరికావారు నిరూపించిన నాకలలో ఐనిజేయుటకు వాయువార్తా గ్రాహకులును నాకా యుద్ధాగ్రులును హాలండునుండి వచ్చిరి. యజమానులకు నాక లేవ్వడి య్యబడునదియు నిర్ధారణ కాలేదు.

ఆస్ట్రియా

లండను, నవంబరు 28:—వియన్నా అధికారులు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు: ఈయుద్ధమునకు త్రవాయలను వారినందరిని విచారించి శిక్షించుటకు ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. పూర్వపు విశేషాంగముగ్రి బేర్చుటోట్ట, జర్మను, రానుబారులు, ముగ్రులు యుద్ధ కార్యాలయమున కొలుపుచేసినవారుగూడ విచారించబడుదురు. పూర్వపు చక్రవర్తియు, ఫ్రెడిరికు, యూజెన్, పీటరు, ఫెర్డినాండు గ్రాండు ధ్యూక్లును ఆర్బిహో ఎటు జండాన్సు బోర్నివిక్ సేనానలుగూడ విచారణలో చేర్చబడుదురు.

జర్మనీ

కెయిజరు యువరాజు

లండను, నవంబరు 30:—హాలండువారు కెయిజరును, యువరాజును తక్షణము మిశ్రినుంపలివోము చేయవలయు నని పరానుపత్రికలు ఘోషించుచు నే యున్నవి. త్వరలో మరల కెయిజరు జర్మనీకి పోవుటకు నొందించుచుండె నని వదంతులు బిగించుచున్నవి. కెయిజరు, యువరాజులను ఏమి చేయవలసినసంగతి తెలువరకును వీరిని మిశ్రియందలివోములోనుంచ బట్టి స్థితికలు నూచించుచున్నవి.

జర్మనీలోను యుద్ధబండిల ఆనాదరణను గూర్చి విచారించుటకై తెల్లను ప్రజాసంఘమువా లొక పంచాయితీని ఏర్పరచిరి.

తాత్కాలిక సుధివరతులు

పారిసు, డిసంబరు 1:— హావాను వార్తాసంఘమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— రైనునదిని వాటుటకు గల యాడు ప్రధానాధికారులు బ్రిటీషు పరాను అమెరికనుల మాన్యతలై యుండును గాన జర్మనులు మఱల అవసరం దహను బూటకు దుర్బుటము. తాత్కాలిక సుధివరతుల ప్రకారము వశేషమువదలవలసిన 150 వేల రైలుబండ్లును శుక్రవారము వాడు సరిహద్దునకు వచ్చెను. జర్మనుబండ్లు బాగుండ నందున, బండ్లనంగీకరించుటకు నుండు వారని బాగుగా పరిశీలించ వలెనని అని యోగము తెలుపబడింది.

లక్సెంబర్గు రాణి

(గ్రాండుడేచెసు వార్తాసంఘము)

లండను, నవంబరు 28:—లక్సెంబర్గు (గ్రాండుడేచెసు) త్వరలో రాజ్యపరిత్యాగ యొగ్గునని లక్సెంబర్గునుండి సమాచారములు తెలియుచున్నవి. లక్సెంబర్గు ప్రజాప్రతినిధిసభ త్వరగా నుండవలయునో లేక తల్లిగుడునో కలియవలయునో రాజ్యాంగసభవారు నిశ్చయించవలసియున్నది. బహుళసంఖ్యాకముగ లక్సెంబర్గు తల్లిగుడునో కలియుటకే అంగీకరించుచున్నారు. కాని జర్మనులును జర్మను ఇష్టమును ఇచ్చుచి కూడదని అధిక్షేపించుచున్నారు.

చీనా

చీనాలో నల్లముందు.

లండను, నవంబరు 26:— చీనావారి సుంకల్పమును కొనసాగించుటకును మిశ్రమం డలికి సంతృప్తి కలిగించుటకును హంగ్లో నిలువయున్న కల్లమునును తగులబెట్టుటకు చీనావారతనమువారు నిశ్చయించిరి. 800 పెట్టె లిద్దరకు విక్రయింపబడెను. 1200 పెట్టెలను మిశ్రమం డలి ప్రతినిధుల కురుక్షున తగుల బెట్టెదరు.

ఇండియా సంస్కరణములు.

లండను, నవంబరు 21:— సంస్కరణములను గూర్చిన నివేదికము పూర్తి కాకమునుపు 1916 లో ఇండియా మంత్రి రాజప్రతినిధి గార్ల సభలలో జరిగిన చర్చలను సర్ రై బాల్గూ (క్రాడకుగారు ఆసమృతియును రాష్ట్రాధిపతుల రాష్ట్రీయసంఘముల భావములను తెలియనకాళి మేమైన కిలదా మని పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో సిద్ధుచును ప్రభువడిగెను. గ్రాడుకు గారి ఆక్షేపణ ఆతిహాస్యము. రెక్కైన వన్నియును గూడ రహస్యవిషయములే. రాష్ట్రాధిపతుల భావముల నిన్నిటినిగూడ ప్రకటింప వీలులేదుగాని చర్చకు సంబంధించిన వానిని కొన్నిటిని మాత్రము ప్రకటింప నవకాశము కలదు. మంత్రివర్గము వారాలొందించి పార్లమెంటుసభలో నుపహరించు చట్టమునుగూర్చిన చర్చకు సంబంధించిన విషయముల మాత్రమే తెలుపబడును. ఆచట్టము ప్రకటితమైనపిమ్మట నివేదిక ముప్రధానముగును. గాన నాచట్టముకొర కందరును నిరీక్షింపదగునని ఇన్స్టిట్యుట్ ప్రభువు నుడికెను.

హెచ్చుపన్నులను విధించుట.

ఆహమదాబాదు యంత్రశాలల సంఘమువారు రాజప్రతినిధిగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శి కిటుల తంతివార్తసంపిరి ప్రస్తుతమిజాజేమున పరిశ్రమలు చాలబాల్గడకయం దున్నవి ఇకముందు పోటీ తీవ్రముగ కలగగదా. కాన నిపుడు యుద్ధము నిమిత్తము 4 1/2 కోట్ల పానులను మరలనిచ్చుటయును అందులకు హెచ్చు లాభముల పన్నును విధించుటయును గూడ వాంఛనీయులుగావుగాన వీరిని విరమింపదగునని ఈసంఘమువారు విన్నవించుచున్నారు. ఈ తంతివార్తను ఇండియా మంత్రిగారికిని ప్రధానమంత్రిగారికినిగూడ పంపగోరుచున్నారు. ఆయ్యయము నీసంఘమువారే భరించెదమని విన్నవించుచున్నారు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు:— రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల వారి ప్రభుత్వములును, ఇతర పరిపాలక వర్గమువారి ప్రభుత్వములను ఇండియా గవర్నరు మెంటువారికి చేరినవి. వీరినన్నిటిని పరిశీలించిన పిమ్మట తమ నివేదికమును ఇండియా దొర తనమువారు ఇండియా కార్యదర్శిగారికి సమర్పించెదరు.

సర్. జే. సి. బోసుగారి ఉపన్యాసము.

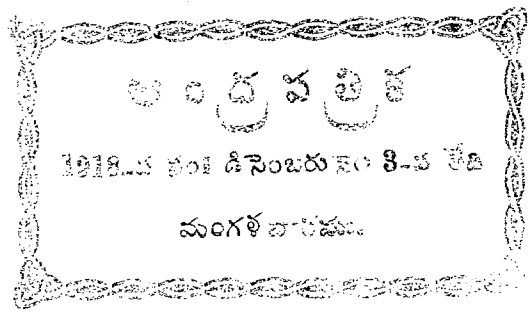
కలకత్తాలో బోసు పరిశోధనాలయ ప్రథమ వార్షికోత్సవ సమయమున విషయగ్రహణమును గూర్చి తాముచేసిన పరిశోధనల ఫలితమును బోసుగారు వివరించిరి. వెళ్ళు ఉపాచారములను చూపి నువ్వు క్త పరిచిరి. మనకు బహి:ప్రపంచ విషయములను గ్రహించు ఏర్పాటు చాల చిత్రమైనది. బహి:గ్లోకమున నుండు ప్రమాతములు శరీరాంతరమున పోగురీతి చాలవంతి. మన ఇంద్రియము లన్నియు బహి:గ్లోకమునందలి విషయములను గ్రహించుటకు తంత్రుల ఏర్పాటువంటి అగోచరముగు నేర్పాటు కలదు. అవి పయవిధముల ప్రమించు పలు వంతల చరించి వెళ్ళువిషయములను గ్రహించుచుండును. వారినిన్నిటిని బాగుగా పరిశోధించిన ననివెన్న మునుగున దటువల తోచక మామను. మిక్కిలి స్వల్పముగు నెదలు గ్రహించుటకు అంతకుంజె కొంచెము హెచ్చైన అసౌఖ్యకరముగాని యెత్తానాము కలుగును. అని మిగుల హెచ్చుగా నుండినో బాధాకరముగ నుండును. ఈఅడుములను గ్రహించు కోముల నితీనిబట్టి గ్రహింపబడిన విషయములు అప్పట్ల మునుమును స్పష్టమగుటయు బాధాకరము గుటయు కలిసిండును. ఇట్టి అడుముల వైని మన కెట్టి అధికార మైన కలదా అనునదియే ముఖ్యముగు విషయము. విద్యుచ్ఛక్తియంత్రముల ఏర్పాటునందు పోషకముగు తీగ స్థితిమైనదిగా నిచ్చునో, గాన నుపయోగించ బడుచున్న విద్యుచ్ఛక్తితేజుల మును బట్టి హెచ్చుటయును తగుటయును కలుగును. జంక యంత్రముల ఏర్పాటునందు గూడ గ్రాహకుల స్థితిమేయై కలిసిండునో కలుగును గాని గ్రాహకులుట్లు తీగలెస్థిరముగా పోవుచును. ఒకపుడది హెచ్చుగను ఒకప్పుడు స్వల్పముగను యుండవచ్చును. అట్లున్నవో మన కిదివరకు గ్రాహ్యముగా గాని విపులు గ్రాహ్యములగుటకును గ్రాహ్యములగుచున్న వానిని నివారించుటకును గూడ నరకాళము కలగగలదు. సాధారణముగా శక్త్రుత్వకేత్యునందు బాధ అధికముగానుండును. వానిసాధారణతొగికి తెలియకుండుటకు తాత్కాలికముగా బాధాగ్రహణకక్తి మందగించుట్లు వైద్యులు చేయుచుండును. ఆదినిత్యకృత్యములప వర్తింపదనిగాదు. ప్రపంచ జీవనమున మన కయిష్టములగు విషయము లనేకములు గలుగుచుండును. టెలిఫోనుగో మాటలాడునపుడు తనకయిష్టముగు విషయములు మనవలె వచ్చినవో సంబంధమును తొలగించిన నామాటలు వివబడవు. రాజనీతిజ్ఞులు బధిరము నభినయించురుగాని వారికి ప్రతిపక్షీవాద్యములు వివబడుచు నేయుండెను. ఎరుటివారిప్రసంగము వా:మానసము గగులుచునే యుండును. వివద గి నది గా లేన పు డు హెచ్చు స్పృహ గారు చెవులలో బెండ్లు పెట్టుకొనువారు. అందుకని ఆసాహసముండదు. ఈ గ్రహణము లెఱువుల సంబంధమున కలుగును గాన పరస్పర భిన్నములగు నణువుల నుపయోగించి వివబదని వానిని వివటకును ఇవ్వము లేనివానిని వివకుండుటకునుగూడ సాధ్యమగును. ఈవిధానమును నేను మొదట వృక్షములయందు పరీక్షించితిని. ఒక విధముగు నణువుల నుపయోగించగా నది వరకు వృక్షములకు సహజముగ లేని గ్రహణకక్తి (మార్పు) కలిగినది. మరియొక విధముగునణువుల నుపయోగించగా గ్రహణకక్తి పోయినది. (మార్పేమియును కలుగ లేదు.) వృక్షములకు జంతువులకును ప్రకృతియందు భేదములేదని నేనిదివరకే నిరూపించితిని. అటులే నేనుక కప్పకు పరీక్షించితిని. మొదట పరిశోధకమువలన కప్పలు సహజముగా గ్రహింపవాలని విషయముల నాకప్పు గ్రహించి తదభిరుక్తుమైంది. రెండవ పరిశోధకమువలన నానూతనకక్తి తుడుమైనది. కప్పకు సహజస్థితి వెంటనే కలిగినది.

మానవుడు పరిస్థితులను జయించుట.

ఆట్టి ఏర్పాటు మానవునియందుగూడ జరుగగలదు. ఆయి కిదివరకు గ్రాహ్యములు కాకుండనన్న విషయములెపుడెదనికి గోచరము లగుటకును అతడు విన నొల్లని విషయములకిది వివబడకుండుటకును గూడ నరకాళముగలదు. మానవుడు మానవాతీతములగు విషయములను గ్రహింపగలుగును ప్రపంచమువంతకు పరిత్యజించి అంతర్ముఖుడై చిదానందము ననుభవింపగలుగును.

కావలెను

మా గ్రంథములకు చందాదారులను చేర్చు యేజెంట్లకు కాళ్ళతోపు కిమివను యీనుబడును. వివరములకు ఆధికారి పోస్టుచీట్లు పంపును. 1370 మానేజరు, కలాభివరని, గాయతర, రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

స్వదేశ సంస్థానాధీశులు :

రాజప్రతినిధిగారి హెచ్చరిక

భగవంతుని ప్రసాదమునకు రాజ్యమును స్వాధీనపరచుచు రాజప్రతినిధిగారి యిటుల నుడివడి: “క్రస్తుతకాలమున క్రజలహితమును పాటించు కుండి నిరంకుశముగ వరిపాలించుటవలన చాల వనర్థము గలుగునని, ఇటీవల కొన్ని నెలలనుండియు సంభవించుచున్న క్రవచండ సంఘటనముల వలన స్పష్టమగుచున్నది. చాలదేశములలో నిరంకుశులగు రాజులను క్రజలు రాజ్యములనుండి తొలగించుచున్నారు. ఇండియా దేశమందలి సంస్థానాధీశులు బ్రిటీషు క్రభత్వమువారి పోషణమునందుడుటచే సంస్థానములందలి క్రజల యోగక్షేమమునకు వారి కధికముగ పరిశీలనావశ్యము గలదు. కాన వారి బాధ్యతయు సధికముగాన మీకు గల క్రజలబాధ్యతను మీరు బాగుగ గుర్తించెదరని నే విశ్వసించెదను. మీకట్లను మీ క్రజలపట్లను బ్రిటీషుసామ్రాజ్యము పట్లను మీ ధర్మమును మీరు నిర్వర్తించుటకు నేనును నాయుద్యోగులును మీకు చాల తోడ్పడగలమని నేను మరియొకసారి తెలుపుచున్నాను.” భరత పురపు సంస్థానాధీశునికి రాజప్రతినిధిగారి రొసగిన హెచ్చరికను, స్వదేశ సంస్థానాధీశు లెల్లరును వనమునం దిడికొనుట భావ్యము. హిందూ దేశపు రాజ్యాంగమున మార్పులు త్వరలో గలుగనున్నవి. స్వపరిపాలనమునకు బునాదులు త్వరలో వైవబడును. సంగ్రామ ఫలితముగ క్రవచంచమునందంతులను నిరంకుశత్వము రూపుమాముచున్నది. స్వాతంత్ర్యమునకు సంగ్రామమున క్రవచండ విజయము గలిగిడి. స్వాతంత్ర్యము క్రవచంచమున నుపత్తితిత మయినగాని మూసవకోటి సత్వరాభివృద్ధి గాంచజాలదు.

ఇట్టి పరిస్థితులలో స్వదేశ సంస్థానములు తమ ప్రాచీన నిరంకుశవిధానమును చిరకాలము కొనసాగించవలెను. అందుచే స్వదేశ సంస్థానపు క్రజలలో క్రజలమగు సంస్కృతి వ్యాపింపకముందే, స్వపరిపాలనావీజములను జడజల్లుట భావ్యముగ నుండును. మాంటాగూ సంస్కరణ విధానమునందే, హైందవరాజ్యాంగమున స్వదేశ సంస్థానముల స్థానమును నిర్ణయించవలసి యుండెను. ఈ సమస్యయొక్క యావశ్యకతను, సంస్కరణ నివేదిక గ్రంథకర్తలు గ్రహించిరిగాని, క్లిష్టభూయిష్టమగుటచే ఈ సమస్య క్రస్తుతము పరిష్కారయోగ్యముగాదని నుడివడి. ఇందువలన, రాజ్యాంగ స్వరూపనిర్ణయము గావించుటకు వీలు గలుగక పోయెను. హైందవరాజ్యాంగ మేరూపము దాల్చవలయునో నిర్ణయించినగాని, అందుకనువగు సంస్కరణములను నెలకొల్పుటకు నీలుండదు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల మూడిది ననుసరించి, హిందూదేశమున గూడ సంయుక్తరాజ్యాంగవిధానమును నెలకొల్పుట సంభవ్యమని, భారతీయ నాయకులు సూచించియున్నారు. కాంగ్రెసు లీగు విధానముగూడ నియాదర్శము ననుసరించి ఏర్పరువబడెను. మాంటాగూ ఫలముఫర్దు గార్లు గూడ

ఈయాదర్శమే సుసాధ్యమని యంగీకరించిరిగాని, ధైర్యమువహించి హైందవరాజ్యాంగమునందంతటను ఈ యాదర్శసాఫల్యమున కనువగు ప్రధాన సంస్కరణములను సూచించుటకు వెనుకంజ వైచిరి. స్వదేశ సంస్థానసమస్యయే ఆదర్శసాఫల్యమునకు వారి క్రతిబంధకముగ నున్నట్లెను.

స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సభ యొకటి నెలకొలకొల్పబడవలయు నని యు, స్వదేశ సంస్థానములకును బ్రిటీషు హిందూ దేశమునకును సామాన్యమగు వ్యవహారములలో నీసభ పాల్గొనుచుండవచ్చు ననియు, మాంటాగూగ రు సూచించియుండిరి. కాని, ఈసభానిర్మాణము రాజ్యాంగ సమస్యపరిష్కారమున కధికముగ తోడ్పడవలెదు. సంస్థానాధీశుల సభలో, సంస్థానపుక్రజలకు ప్రాతినిధ్యము లేదు. ప్రజాశయములను వెలిబుచ్చుట కీ సభ యుపకరించదు. అందు కనియే తిరువాన్కూరు ప్రజాసంఘమువా టిటీనల నొక తీర్మానము గావించియుండిరి. సామ్రాజ్యమంత్రీ సభకై నను, సంస్థానాధీశుల సభకై నను, సంస్థాన క్రజాపతినిధులను బంపుట యవసర మనియు, సంస్థానాధీశులను క్రజాపతినిధులుగ నంగీకరించుట సమంజసము గాదనియు, స్వదేశ సంస్థానములన్నిటియందును యీ తరుణముననే స్వపరిపాలనావిధానమును నెలకొల్పి, బ్రిటీషు హిందూదేశమునందును స్వదేశ సంస్థానము లందును యొక కాలమునందే స్వపరిపాలనావిధానమును గలపుచుండవలె ననియు, యీ సభవారు తీర్మానించిరి. ఇట్టి యభిప్రాయమే, మైసూరు క్రజలలో గూడ వ్యాపించియున్నది. ఈ భావ మింకను ప్రారంభ దశయందున్నను, ప్రాచీన పరిస్థితుల ననుసరించి త్వరలో బ్రాకుననుటకు సందియము లేదు. తోటి బ్రిటీషు హిందూదేశ రాష్ట్రములు స్వపరిపాలనాలాభము ననుభవించుచుండ, క్రజలను స్వదేశ సంస్థానముల కీ స్వాతంత్ర్యమూరుతము వ్యాపింపకుండుట అసంభవము. అందుచే, రాజప్రతినిధిగారు నూతన భరతపురపు మహారాజానికి గావించిన యావదేశ మంతయు సమయానుకూలముగ నున్నది. నిరంకుశముగ వరిపాలించబడుచున్న రాజులు యూరపుఖండమునందంతులను తొలగింపబడుట జూడ, నిరంకుశత్వమునకు నాగరిక క్రవచంచమున స్థానము లేకటల గాన్పించుచున్నది. ఈ విచిత్రసంఘటనములను వరికించి, సంస్థానాధీశులు తమ బాధ్యతలను గుర్తెరిగి క్రవచంచవలె నని, రాజప్రతినిధిగారు భరతపురపు రాజాగారి కుచదేశించిరి.

ఈ యావదేశమును స్వదేశ సంస్థానాధీశులనుసరించుట భావ్యము. రానున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో స్వదేశ సంస్థానములందు స్వపరిపాలనము ప్రవేశ పెట్టబడిక పోయినను, సంస్థానాధీశు లే ఇచ్చానుపూర్వకముగ స్వపరిపాలనా ప్రధానమునకు గడంగవలయును. పరిసరపు స్థితులు నిరంకుశత్వమును పెంపొందించుట కనుకూలముగ లేవు. స్వదేశ సంస్థానములు హిందూదేశమునకు గావించిన మహాపకారములు మరువదగినవి గావు. భారతీయ నాగరికతను, సాంప్రదాయములను, ప్రాచీన శిల్పములను, కళలను, సాహిత్యమును, నేటివరకును నాశనముగాకుండ పోషించి కాపాడిన గౌరవము స్వదేశ సంస్థానాధీశులదే యనుట కేమాత్రము సందియము లేదు. నేటికిని, మైసూరు, బరోడా, తిరువాన్కూరు మొదలగు సంస్థానములు, సంగీతసాహిత్యవిద్యా క్రవీణులను, మల్లులను, శిల్పకళానైపుణ్యులను, పోషించి, హైందవ వ్యక్తిత్వమును కాపాడుచు

న్నారు. ఆధునికపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ సంస్కరణములను నెలకొల్పుటలో వా రేమాత్రము వెనుదీయలేదు. స్వదేశ సంస్థానములు కొన్ని, నిర్బంధోచిత ప్రారంభ విద్యాశాసనమును నెలకొల్పినవి. న్యాయకార్య నిర్వాహక శాఖల విభజనము గావించినవి. పరికొన్ని బాల్యవివాహమును రూపుమాపుటకు శాసనముల నేర్పరిచినవి. మైసూరు సంస్థాన మిటీవల అహారపదార్థముల ధరల నిర్ణయమునకు గడంగినది. ఆర్థికాభివృద్ధికై గూడ క్రజల క్రయత్నముల జేయుచున్నది. ఇటులనే, బ్రిటీషు హిందూదేశమున ప్రారంభించబడని సంస్కరణముల నేకములను, స్వదేశ సంస్థానములు ధైర్యము వహించి కొనసాగించుచున్నవి. సంస్కరణములలో కెల్ల నత్యుత్కృష్ట మగు స్వపరిపాలనా సంస్కరణమును గూడ ధైర్యము బూనికొనసాగించునని, స్వదేశ సంస్థానములు తమ సంస్థానములకే గాక హిందూదేశమున కంతకును మేలొనర్చగలగును. రాజప్రతినిధిగారి మహాపదేశము, దేశకాలపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ నడచునటుల సంస్థానాధీశులను పురకొల్పు గాక!

ఆంధ్ర నిర్మాణము

బకింగ్ హాము కర్నాటకకు విల్లు లింకను తెరువబడలేదు. యూరపీయను యుద్యోగుల గొట్టిన కూలీలను బట్టి యొక్కగించ సంకపరకును, విల్లులు తెరువబడవని ఆధికారులు పట్టు బట్టి యున్నారు. ఈ లోపున కూలీల దుస్థితి క్రబలమగుచున్నది. వీరు తమ సహాయమునకు గాంధీ గారిని బిలువ నిచ్చయించిరి. కాని గాంధీగారింకను ఆస్థనులుగ నుండుటచే క్రస్తుతము రాజాలమని యు, స్వస్థమయిన పిమ్మట పచ్చెదమనియు, తంత్రి వార్త సిచ్చిరి. కూలీల దుర్దశను తొలగించుటకు, చందాలు కోరబడుచున్నవి. యజమానులు శాంతముబూని, ఉదారభావముతో నీ సమస్యను పరిష్కరింపకున్నచో, పాశ్చాత్య దేశములలో పరిశ్రామికులకును, వెట్టుబడిదారులకును సంభవించుచున్న పోరాటము లీ దేశమున గూడ యుదయింపగలవు. ఆంగ్లదేశమునందు యజమానులకును, కూలీలకును తీరిని పోరాటము లుదయించినవి. ఈ పోరాటములు రాను రాను పెచ్చు పెరుగుచున్నవి గాని తీరుటలేదు. నేటి తంత్రివార్తలలో, క్రస్తుతపు వేతనములమీద నూటికి 40-వంతున క్షిప్తిజేయనిచో తాము డిసెంబరు రెండవ వారమునందీయు సమ్మెకై పైదమని నేతనివాండ్ర సంఘములవారు నిశ్చయించిటుల, గాన్పించుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశపు పారిశ్రామిక విధానము నీ దేశమున క్రవేశ పెట్టటచే, తత్సంబంధమగు కీడులన్నియు నీ దేశమున గూడ క్రవేశించుచున్నవి. కన్నడిగము సికటు హానుసభలో రాధాకమల ముఖర్జీగారు స్పష్టపరచిరి. పాశ్చాత్య దేశమున ధనవంతులు పెట్టుబడి జెట్టి, పెద్దపరిశ్రమను నెలకొల్పగలిగిరి. పాటియందు వికరీతలాభముల నాన్జించగలిగిరి. కరీకములు పెంపొందుటకు తమ చెప్పుటయొడ్డిన కూలీలస్థితి మాత్రమినుమంతయయినను కాగుకడలేదు. పారిశ్రీ రారోగ్యమూ, పరిశుభ్రమగుగాలి జలుతురు జారని మిల్లు భవనముల మూలమున క్షికించిరి. స్త్రీపురుషులు సంసారములను నడచి ఎద్దియో నొక పెద్దపట్టణమున గుమిగూడి యుండుటచే, వీరి నైతికస్థితి దౌర్బల్యము జెందినది. ఇంతయెల, మానవులు ఆత్మరాహిత్యమగు యంత్రములవలె మారి పోయిరి. ఈ స్థితి దేశము సభోగతికి తేకమనదని

నేతయంత్రాగారములు

మహాత్మాగాంధీ గారి ప్రత్యుత్తరము.

కూలివాండ్ర ప్రయత్నములు.

కొనివచ్చినవాడు సయితము యంత్రాగారములు తెరవబడలేదు. కూలివాండ్ర పరిస్థితులు వివరించుట అవసరము. ఆదివారమునాడు సాయంత్రము పెర్రెబూరులో నొక సభ జరిగినది. దీనివలనవాడు కేకనెట్టిగాను చరణ ప్రత్యేకముగా విచ్చేసి కూలివాండ్రు ఈ సందర్భమునుచూచి జేయవలసిన పనులను వివరించిరి. ఆవ్యాపకముగా కూలివాండ్రు కష్టపడి సంపాదించుకొనిన ప్రయత్నము యంత్రాగారముల స్వాధీనము చేసికొనవలయునని యంత్రాలయములవారి నిరంకుశ చర్యను నిరసించిరి. కల్యాణముందరి తెలువలముగాను సయితము కూలివాండ్రకు కొంత హితవృత్తియు చేసిరి.

ఇంతవరకును యంత్రాగారములు తెరవబడి యుండలేదు. నిన్న సాయంత్రము కూలివాండ్ర సభ యొకటి జరిగినది. సభాధిపత్యము వహించిన బాబియాగారు గాంధీగారి యొద్దనుండి యీ క్రింది ప్రత్యుత్తరము పుచ్చిననని తెలిపిరి.

“జబ్బు ఇంకను తుదకుండున చెప్పి ప్రతికీ రాజులకున్నాను. లేనియెడల కూలివాండ్రకు అప్పక సహాయము చేసియే యుండును”

తరువాత వాడియాగారు ఆరోగ్యములైన తదనంతరము గాంధీగారు తప్పక ఇచ్చటికి వచ్చెదననియు వారు వచ్చులోపుగా కూలివాండ్రకష్టము లేమియో నిర్ణయించుటకు అందరు పనిచేయవలయుననిరి. బాకిష్టరు లక్ష్యవ్యయముగాను నేడు 11 గంటలకు అచ్చటికివచ్చి కూలివాండ్రు కావలసిన సహాయవంతయు చేయగలరనిరి. కూలివాండ్ర కష్టవిష్టరముల కనుగొనుటకును ముందు వారి కేమియు కొరకును తగు ప్రయత్నముల చేయుటకును ఈ కరవుకాలమున కూలివాండ్రు అనవసరములగు కష్టములకు పాలుగాకుండ నుండుటకు ప్రజాసహాయము అత్యవసరమనియు, వానికొరకు కూలివాండ్ర సహాయ నిధిని నెలకొల్పట ఆవసరమనియు నుడిపిరి.

యంత్రాగారముల యధికారుల చర్యను కొంత నిరసించి, కూలివాండ్ర సహాయమునకు అధికారుల తరపున రాసంఘటకు చింతించిరి. ఆరుదినములనుండి తగినంతభోజనము లేక కష్టపడుచున్న యీ కూలివాండ్ర స్థితిగతుల గమనించుటకు మనరాష్ట్రపాలకులు సయితము పంపించు రాసంఘట కెంతయు విచారముచూపిరి. ఎకరేవునుచున్న ఈ ప్రజాశాసకులే ఈ సందర్భమునుచూచి ముందంజవేసిరి. వారి కష్టస్థితిల గమనించిరి. తగిన సహాయముచేసిరి. కావున కూలివాండ్రు ఎవరసహాయము పొందవలయునో చెప్పట అవసరమని వాడియాగారు చెప్పిరి.

మరల నే డింకొక సభ జరుగును. అప్పుడు ముగియవలసినప్రయత్నములు నిర్ణయించుదురు.

సంస్కరణ సంఘములు

రెండు సంస్కరణసంఘములును పొన్నూరు లోని పట్టణములకు వెళ్లి ఈ నెల 1 వ తేదీకి ఢిల్లీలోగమనము చేసెను. ఈ సంఘములలో నొకటి నియోజన విషయమున, రెండవది పరిభ్రమకాళా విభజనమునను గూర్చియు నేర్పరులబడెను వారు బీహారు, ఒరిస్సా, సంయుక్త రాష్ట్రములకు సంబంధించిన విషయముల నాలోచించిరి. బీహారు పరిభ్రమకాళిని పరిభ్రమకాళి భావములను రాష్ట్రీయసంఘము, ముస్లిము లిగు, భూస్వాముల సంఘము, వాటికేర్వలసంఘము, బంగాళీలసంఘము, గనులసంఘము, మున్నగు సంఘములవారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. లక్నోలో నవంబరు 25 నుండి 29 వరకును వారు సాక్ష్యము పుచ్చుకొనిరి. అచట పరిభ్రమకాళినిభిక్షులును, బీటిషు ఇండియా సంఘ పరిభిక్షులును, ఆగ్రా జమీందారుల సంఘము, సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘము, మోస్లములీగు, మోస్లము డిఫెన్సుసంఘము, ఉత్తరహిందూస్తానవాణిజ్యసంఘము, సంయుక్త రాష్ట్రముల వాణిజ్యసంఘము, అంగ్లో ఇండియాసంఘము, మున్నగు సంఘములవారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. డిశంబరునెలముందటివారమున లాహోరులో పనిజరుగును. పిమ్మట వారు నాగపురమునకును కలకత్తాకును వెళ్లెదరు. క్రిష్టము నెలపులకు ముందు వారు కలకత్తాకు వెళ్లి ఆసాము విధానము నాలోచించెదరు. ఆ పండుగలైనపిమ్మట కలకత్తాలో పని ప్రారంభమగును. బంగాళమునుగూర్చి సాక్ష్యమును పుచ్చుకొందురు. పిమ్మట చెన్న పురికిని బొంబాయికిని వెళ్లి ఫిబ్రవరి నెలారంభమునకు ఢిల్లీకివెళ్లెదరు.

ఆరోగ్యము, విద్యాభివృద్ధి గావించి, గృహపరిశ్రమల నభివృద్ధి గావించుచుండినయెడల, పాశ్చాత్యదేశములకు దూరమైచిన, తేబరు సంఘమును నీ దేశమున తగ్గింపవచ్చును. లేనియెడల, హిందూదేశము పాశ్చాత్యుల పోటీకి తాళలేకపోగా, పారిశ్రామిక సంక్షోభమునకు లోనై, దుఃఖములపాలు గావలసివచ్చును.

నర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు.

నేటి మద్రాసు టైముస్ పత్రిక క్రొత్తపుత్రాంతమును ప్రకటించుచున్నది. మైసూరు యువరాజుగారు పరిపాలనా బాధ్యత నెక్కుడుగవహించి నుద్దేశించిరనియు, కార్యనిర్వాహక సభాధ్యక్షులుగ నుండినచిరనియు, యిందుచే దివానుగా రగునర్. విశ్వేశ్వరయ్యగారు కార్యనిర్వాహకసభలో సామాన్యసభ్యులుగ మాత్రమే నుండవలసినవచ్చుననియు, యీ సూతన పరిస్థితులలో, విశ్వేశ్వరయ్యగారు దివానుపదవిలో నుండనొల్లరనియు, అట్టి తేలి మహారాజుగారి పినతండ్రి సరదారు కాంతరాజు ఉర్సుగారు దివానుపదవి నంగీకరించెదరనియు, ఏసంగతియు నేడు మహారాజుగారిలో విశ్వేశ్వరయ్యగారికి జరుగు సంభాషణమింద తేలుననియు, సమాచారము తెలిసినటుల టైముస్ పత్రిక ప్రచురించుచున్నది. ఈ వార్త నిజమై విశ్వేశ్వరయ్యగారు దివానుపదవియందే వెడలి పోవలసివచ్చుచో, భారతీయులనేకులు భేదపడక మానరు. విశ్వేశ్వరయ్యగారిసామర్థ్యము దేశభక్తి అపారము. వారికృషి మూలమున, మైసూరు, స్వదేశ సంస్థానములలో నభివృద్ధియందగ్రస్థాన మాత్రమించుచున్నది. విశ్వేశ్వరయ్య గారివంటి సామర్థ్యాతిశయిని సేవాలాభములను విడనాడుటచే, మైసూరు సంస్థానమునకు తీరనికొరత వాటిల్లగలదు.

గోదావరి డెల్టా నీటిసప్లయ

గోదావరి డెల్టా నీటిసప్లయకి సంబంధించిన నిబంధనలను ప్రభుత్వమువారిపుడు ప్రకటించిరి. వాటిని పేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము.

స్థానికవార్తలు

మహాద్వార చికిత్సాబోధిని. — ఈ గ్రంథము బరంపురం పాస్త్రవులగు బి. కృష్ణమందురరావు బ్రదర్సు ఆను ఆయుర్వేదవైద్యులచే రచింపబడినది. ఇకొల్లాయెంజా జ్వరలక్షణములును, అందు కనసరమగు చికిత్సలను, ఆయుర్వేదవైద్యకాస్త్రాసారముగ నిరంపబడినది. ఇందలి చికిత్సలు విషజ్వరమునకేకాక వ్యసాధారణముగ సకలజ్వరములకును సర్వ పాతములకును లాభకరముగ నుండునని, పుస్తకము దెబ్బపడుచున్నది. ఈగ్రంథము వైద్యులకేకాక, తదితరులకుగూడ లాభించుటకు సరియము లేదు. నెల చొలి 15 0-8-0లు.

ఆరోగ్యనిధులు

శ్రీల బహుమానవాగ్దానము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అవ్యాధి! హిందూదేశాలోగ్యవిధులనుగూర్చి వ్యాసమును వ్రాయవలయు. శ్రీశ్రీవ్రాయవలయును. అందుత్తమగు వ్యాసమును మా హిందూకుందరిపత్రికయందు, ప్రకటించుచు నావ్యాసకర్త్రీణికి వెండితెకమును బహుమాన మిస్తును.

రచయితి విస్తరము, అతిష్ట ప్రమాణముండ 10 పుటలు మించవలెడ నుండవలెను. భాష బాగుగ నుండవలయు.

డిసెంబరు 20 తారీఖుకు మాతృకరతన. ఆనైన వ్యాసము గైకొనబడదు.

హిందూకుందరిపత్రికాసంపాదకులు ప్రోబుచేటు, కాకనాడ.

రస్కిను మొదలగు తత్వసంపన్నులు చిరకాలము క్రిందటనే, వారించియుండిరి. కాని ఆధునిక నాగరక వ్యామోహముచే, నీ హెచ్చరికలు సరకుజేయబడలేదు. పరిశ్రామికుల యశాంతి క్రమక్రమముగ హెచ్చినది. పరిశ్రామికాభివృద్ధికి పెట్టుబడిదార్లై తటి యవసరమో, కూలీలు గూడ పంతకన్న నవసరమనియు, లాభములలో నుభయములను సమానభాగ ముండుట యవసరమనియు, సాంఘికవాదులు వాదించుచున్నది. కాని ధనవంతులు వీరి వాక్యములను సరకుజేయలేదు. ఈ పోరాటము క్రమక్రమముగ హెచ్చి, అంగ దేశమున లేబరుసంఘములు విరివిగ నెలకొల్పబడెను. తమవ్యవస్థలను కాపాడుకొనుటకు, వీరు సమ్మెకట్టు లను వాయుధమునువయోగించి, పెట్టుబడిదార్లను లొంగదీయించుండిరి. వేతనాభివృద్ధి యవసర మగుచున్నందున, సమ్మెకట్టులే ముఖ్యసాధనలయ్యెను. పెట్టుబడిదార్లకు ప్రత్యేకసంఘములు గలవు. పరిశ్రామికులకు ప్రత్యేకసంఘములు గలవు. ఈ సంఘములకు సంఘర్షణము హెచ్చుచున్నది. దూరదృష్టిగలవారందరును, ఉభయములకును సయోగమును పెంపొందించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. పరిశ్రమల లాభనష్టములకు ఉభయములకు సమాన బాధ్యత యున్నగాని, సయోగము కుదురనేరదు. ఇంద కొరకై రెండుమూడు నివారణోపాయములు సూచించబడుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారే, పరిశ్రమల నన్నిటిని నడుపుచు, ధనము నెల్లరకు సాధ్యమగుంతవరకు హెచ్చుతగ్గులు లేక సమానముగ బంచవలయునని, సాంఘికవాదులు కొందరు వాదించుచున్నారు. దీనిని, ప్రభుత్వ సాంఘిక పద్ధతి యందును. మరికొందరు, సహకారపద్ధతి నెలకొల్పబడవలయునని కోరుచున్నారు. మరికొందరు, పరిశ్రామికులకును, పెట్టుబడిదార్లకును సమానబాధ్యత లుండవలయునని కోరుచున్నారు. మొదటిపద్ధతిచే, ప్రభుత్వమువారి జోక్యము హెచ్చును. కడకటి రెండుపద్ధతులచేతను, పెట్టుబడిదార్లకును పరిశ్రామికులకును సయోగము గుడిరనను, వస్తుపరికరముల గొనెడి ప్రజాసామాన్యపు శ్రేయము సరకు జేయబడుట లేదు. పాశ్చాత్యదేశమున, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమే ముఖ్యదర్శముగ నున్నది. కాని సంఘమునే ప్రాతిపదికముగ దీసికొనెడి, హిందూదేశమునకు, పాశ్చాత్య పద్ధతులు పనికిరావని, ముఖ్యగారు నుచువుచున్నారు. ప్రాచీనకాలమునందు, ప్రతిసంఘమునకును ప్రత్యేకవిధు లుండెడివి. ఏ సంఘ ము విధుల ననుసరించుటచే, అశాంతి కెడము లేకుండెడిది. ప్రతిగ్రామము నందును ప్రజావసరములను తీర్చుటకు తగిన సాంఘిక ప్రతిష్ఠాపన లుండుటచే, ఆత్మనివాళకరమగు స్పర్ధకనకాశము లేకుండెడిది. గ్రామములువదలి జనులు పట్టణములకు పరుగిడవలసిన యవసరము లేకుండెడిది, ఆకాలమునందు, విలువగల వస్తువులను పల్లెగ్రామములు తయారు చేయుచు, దూరప్రదేశములకు బంపుచుండెడివి. పరిశ్రమలన్నియు నొక్క పట్టణమున గుమిగూడు స్థితి ఆ కాలమున ప్రబలి యుండలేదు. ఏ సంఘమునా రా సంఘపు నియమితకార్యముల జేయుటచే, ధనమంతయుకొందరు వ్యక్తులకు జేరెడిస్థితి సంభవించలేదు. ధన మన్ని సంఘములకును చాలవరకు సమానముగ వ్యాపించినదని చెప్పవచ్చును. ఆధునిక పారిశ్రామిక విషయములందును, ప్రాచీన మార్గములను విడనాడక, వాటి నాధారపరచికొని నూతనాభివృద్ధి గాంచవలయునని, ముఖ్యగారు దేశీయుల గోరుచున్నారు. అందుచే పల్లెగ్రామములందు సయితము, పరిశుభ్రత,

హిందీభాషావ్యాప్తి

చెన్న రాష్ట్ర రాష్ట్రవ్యవస్థాపక నిజ్జిస్ట్రేట్.

ఒక జాతి ఎంతటి సేదనీటికి పాలుపడినను స్వభావము మాత్రము వదలకుండునో కావ్యభాషావ్యాప్తియందు స్వాధీనము ననే యంచుకొని గలుగును - డా. డేటు:

భరతఖండము, దన్ను కడలను పోయి యొకమత్యమును గూర్చి బోధింపుము. ఏకభాషయే ఐకమత్యమునకు మూలకారణమని మాత్రము మరువకుము - డేవమాత భరతఖండమున నధికభాషామున నివసించు ప్రజలమోదించుభాష హిందీభాషయే - ఆర్. సి. దత్తు.

భరతఖండమున జేతభాష లధికముగ నుండినను తక్కినవానికి విలక్షణమగు భాష హిందీభాషయొక్కటియే. ఆ భాష కధికమగు వ్యాప్తికలదు. హిందీభాషను నేర్చినవ్యక్తి జేతమున దంతమును సుమరింగలుగును. అన్ని రాష్ట్రములందును హిందీభాష నెరిగినవారు పువ్వురున్నారు. అలివెంటు.

చెన్న పురి రాష్ట్రవాసులగు ప్రముఖులు! చెన్న పురి రాష్ట్రమునందు హిందీభాష నధికముగ వ్యాపింపజేయుట జాతీయతకు చాలముఖ్యమగు విషయమని నేను తలంచుచున్నాను. చెన్న పురి రాష్ట్రమునందు తప్పకత్కిన అన్ని రాష్ట్రములందును హిందీభాష చాలవరకు వ్యాప్తముగా నున్నది. ఉత్తరహిందూస్థానము పంజాబు రాజపుత్ర స్థానము సంజాయ్ గాష్ట్రములు బీహారు రాష్ట్రముల వారు హిందీభాషను గ్రహించుటకు ముట్టాడుటకును సమర్థులుగా నున్నారు. మహారాష్ట్రము, గుజరాతు, సింధుదేశములందు హిందీభాష వాడుకలో లేవచ్చును అచటివారుగూడ హిందీభాషను బాగుగ గ్రహించగలిగియున్నారు. మరియు కొంతవరకు ముట్టాడుటకుగూడ శక్తికలిగియున్నారు. ఆ రాష్ట్రములలో వాడుకలోనున్న జేతభాషలలో సంస్కృతభాషకు సంబంధించినదిగా నున్నవి. చెన్న రాష్ట్రము మాత్రము ప్రత్యేకముగ నున్నది. తక్కిన రాష్ట్రములలోని జేతభాషలకును చెన్న రాష్ట్రమునందలి జేతభాషలకును సంబంధ మేమియును లేదు. చెన్న రాష్ట్రమువారు తీర్థయాత్రలకుగారి ఇతర పనులమీదగారి ఉత్తర హిందూస్థానమున కేగవలసివచ్చినచో నచటవారిస్థితి విశేషముల స్థితివలననే కష్టతరమగుచున్నది. అటులే చెన్న రాష్ట్రమునకు వచ్చిన ఉత్తర హిందూస్థానము వారును చిక్కుపడుచున్నారు. ఒకభాష యొకరికి తెలియుయే వ్యాపారమునకు ముఖ్యకారకము. ఏకభారతాయమునకు విశ్వప్రయత్న మొనర్చుచున్న తరుణముననుమి నిరోధమును నివారించక ఉదాసీనలయగ నుండగూడదు. ఏకభాష లేని భారతముననే భరతజేతమునకు వాస్తవికత లిగినదని ఎల్లరునుగ్రహించగలరు. ఇట్లుకావచ్చును వారి కొక రాష్ట్రము వారిభాషను గ్రహించుచుండుటవలననే విశేషము లొక రాష్ట్రమువారిచే నింకొక రాష్ట్రము వారిని నిర్బంధిం జేతమునవశమయి కొనగలిగిరి. దేశీయులు దైకమత్యములతోయించి జాతీయతస్థిరపడలేనిన జేతమునందందుకు గాకున్న హెచ్చుచుండియైన యొక భాషను గ్రహించుటయనవలయు. భరతఖండమున సార్వజనికభాష యగుటకు హిందీభాషకేగాని మరి ఏభాషకును అనకాళి మరువదదు. పంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రములు, బెహారు, మధ్యరాష్ట్రములు, రాజపుత్రస్థానము, సింధు, కధివారు, గుజరాతు, బేరాతు, హైదరాబాదు రాష్ట్రములందు చాలమంది హిందీభాష నభ్యసించినవారుగా నున్నారు. మహారాష్ట్రమున వంగజేతములు కూడను కొంతవరకు హిందీభాషను గ్రహించ జాలియున్నారు. దేశీయులలో 8 వ వంతు వారుగ చెన్న రాష్ట్రమువారు మాత్రమే హిందీభాషను నేర్చుకొనవలసియున్నది. ఆ రాష్ట్రమునగూడ మహమ్మదీయులు కొంతవరకు హిందీని గ్రహించ గలిగియున్నారు.

ఉత్తరదక్షిణ హిందూదేశముల సంయోగమునకు హిందీప్రధానభాషగా నుండవలె ననిన చెన్న రాష్ట్రవాసులు తమ మాతృభాషలకు పులికించ జలెకని తలంపగూడదు. అన్ని భాష సార్వజనిక భాషగా జాలదు. వాననభ్యసించినవారి సంఖ్య చాలస్వల్పము. జేతాభిమానమును విస్మరించి అంగభాషనే సార్వజనిక భాషగా జేయవలెను గూడనది సాధ్యముగా దనుట స్వప్నము. భారతీయ జనసామన్య మాభాష నెన్నటికిని గ్రహించజాలదు. 50 వత్సరములనుండి అంగభాష నేర్పబడుచున్నను ఆభాషను నేర్వగలిగినవారు 100 కి 5 వందకింటి హెచ్చులేదు గాని అంగభాషా విషయ భుసంభవ

మనుటకు కారణాంతరములను చూపుటవలసరము. లోక మాన్యతలకు మహాత్ముగంధి కీ॥ శే॥ కృష్ణస్వామయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు హిందీభాష సార్వజనిక భాషగా నుండదగునని స్థిరపరచిరి.

కాన నునము హిందీభాషా విషయము నంగీకరించితిమేని జేతైకభాషామతస్య అచిరకాలముగానే పరిష్కృతము కాగలదు. ఆరునెలలు సామాన్యముగ అతి మిక్కిలి యొక వత్సరము హిందీభాష నభ్యసించిన వారుగా చదువుటకును వ్రాయుటకును గ్రహించుటకును మాటలాడుటకును శక్తికలుగుట నిశ్చయమని నేను నా అనుభవమువలన తెలుపగలను. చెన్న రాష్ట్రమునందు జేతాభిమానులగు వారందరును తమ బిడ్డలకు మాతృభాషతోపాటు యాఖ్యముగా హిందీభాషనుగూడ నేర్పించుట ముఖ్యకర్తవ్యముగా తలంపవలెను.

నాప్రీతిమిత్రులగు నన్నుదేశీయులారా యిపుడు ప్రపంచమునందంతటను అన్ని దేశములు తమ జీవితముల రక్షించు కొనుటకు చాల కష్టపడుచున్నవి. కాన నునముగూడ మాతృదేశ సంరక్షణమునకు చాల కష్టపడవలసి యున్నది. మాతృదేశము నుదాహరణభరితముగ నెవరైనను నునమునకు జేతములతో సమనుగు స్థానమున నిలుపవలెననినను స్వరాజ్యమును బడయవలెననినను ప్రాచీన నాగరకలన పునరుజ్జీవింపజేయవలెననినను ప్రధాన జాతీయభాషను వ్యాపింపజేయుట అత్యవసరము. హిందీభాష చాల లలితమును సంపన్న వాఙ్మయమును నగుటచే నట్టి గౌరవానమును బడయదు కాళావయే యర్హమని జేతీయ నాయకులందరును నిర్ధారణ చేసిరి హిందీభాష వ్రాహ్మణుల ప్రత్యేకభాషగాదు. సుహృద్భవ కలీరు దాను నేతపరిచాడ కులమునబట్టిన వాడయ్యు హిందీభాష యందు మృదువుధుర గీతములను రచించెను. సిక్కులమును స్థాపించినగురు నానకుదేవుడు. మహమ్మతమును భక్తిగురభరితునగు వాఙ్మయమును హిందీభాషయందు రచించెను. మహమ్మదీయ కవులగు రసీం - బ్యాసీగార్లు హిందీభాష యందు తమప్రజ్ఞాధికతను విజృంభపరచిరి. గానహిందీ భాషయొక వర్ణమునకుగాని యొకమతమునకుగాని ప్రత్యేకస్వాధ్యయని తలపగూడదని స్పష్టమైంది. చెన్న పురి రాష్ట్రమునగల వ్రాహ్మణ వ్రాహ్మణజేతర నమస్కరును హిందీభాషకును సంబంధ మేమియునులేదు. హిందీభాష వర్ణ విభేదమును పాటించునది గాదు. ఆభాషాసరిదృష్టికి అన్ని వర్ణములవారును సమానలే.

చెన్న రాష్ట్రమున హిందీభాషను వ్యాపింపజేయును ద్యయమును మహాత్ము గాంధీగారు ప్రారంభించిరి. ప్రయాగ లోని హిందీపాపాత్మ్య సమ్మేళనమువారు వ్యయములకు భరింప నంగీకరించిరి. హిందీభాషను నేర్పుట కనుభవజ్ఞులగు సుహృద్భాషయును నత్తరహిందూస్థానమునండి వారువలెదరు. మనము చూసవలసినది సహకార భావముమాత్రమే. ప్రస్తుతము చెన్న నగరమున 6 పేటలలో 6 పాఠశాల లేర్పరప బడినవి. ఏపేట యందైన 20 మంది విద్యార్థులు చేసినచో నచటకొక పాఠశాల ఏర్పరప బడును. ఈవిషయమును గూర్చి ఏవిషయమైన తెలియగోరు వారు నాకు వ్రాసిక నేను తెలుపుటకు సంసిద్ధుడనుగా నున్నాను. హిందీ ప్రచారకార్యాలయమునకు మీరు వ్రాయవచ్చును. అదివారములతప్ప తక్కిన దినములలో ఆర్యనియను వీధిలోని గోక్షేపాలులో ప్రతిదినమును సాయంకాలము 4-80 మొదలు హిందీభాష నేర్పబడుచుండును. నేర్చుకొన గోరువారు రచటికే తమ కనుకూలమైన సమయమున నేర్చుకొనవచ్చును.

ప్రాముఖ్యమగు నీభాషా వ్యాపక సమస్య యుగజనుల వైననే ప్రధానముగా నాధారపడి యున్నది. జేతానురాగమున పవిత్రాన్ని కుండమున మీస్వార్థ పరత్వమును వైషమ్యములను ప్రేమ్యము. హిందీభాషను రాష్ట్రమునందంతటను వ్యాపింపజేయు భారమును వహించుచు. స్వాతంత్ర్య జేతపాపవిత్రాలయమును భరతమాత ప్రాపించుట కిదియే ప్రధాన మార్గము.

సత్యజిత్ పరివ్రాజకుడు. హిందీప్రచారక కార్యాలయము-మద్రాసు. కార్తీకపౌర్ణమి 1915.

రాజగోపాలాచార్యులవారి పర్యటనము.

గత నెల 27-వ తేది యందునును అనంతపురము మునిసిపలు కౌన్సిలుసభ జరిగినది. ఆసభలకు పి. రాజగోపాలాచార్యులవారు సభ నలంకరించి వివిధవిషయములను గురించి సభ్యులతో చుచ్చుకొనిరి. తరువాత వారు పురమునచూచి పుధ్యార్థము 8 గంటలకు డిప్యూటీమేజర్ సభకు దయచేసిరి. సాయంకాలము వారిగౌరవార్థ జీసార్టీ జరిగి యుండెను. తరువాత జిల్లా తాలూకాబోర్డు సభ్యులును మునిసిపాలిటీ కౌన్సిల్లరును ఆచార్యులవారితో కలిసి హోటల్ గ్రాఫ్ తియించుకొనిరి.

బొంబయి రాజధాని కలెవు ప్రజలసంతోషము గవర్నరుగారి యుత్సాహము

బొంబయి పురమండరమున మహాసభ గవర్నరుగారి ఆధ్వర్యత క్రింద సమావేశమైనది. బొంబయి రాజధానిలో ప్రజలు పడుచున్న సంతోభమును గూర్చియు అచటికిజపును గూర్చియు గవర్నరుగారు వివరణించిరి. కలెవుచే ప్రజలు బొంబయి సంతోభమును నివారించి వారికి సహాయమొనర్చుటకు సహకారము కావలయుననియు గానికీవలయు! ఏర్పాటులను చేయవలయుననియు ముచ్చటించిరి. తనవారిపాలనమున ప్రజలు తనకు విశేషముగ తోడ్పడినందులకు గవర్నరుగారు వందనము లిప్పించిరి. వర్షము లేకపోవుటచే పంటలు పండలేదు. ప్రజలు తిండిలేక మలమల మాడిపోవుచున్నారు. నిరాధారుములగు ఈ పశుప్రాణములను గాపాడుటకు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవలయును. రాజధానియందు పరిస్థితులు ఎటులున్నవో వాటినికొంచెము సభ్యులకుచదివి వినిపించి తాము చేయబూనుకొన్ని సౌకర్యములను గూడ నూచించిరి. వ్యవసాయదారులకు చాలకష్టముగ నున్నది వీరిసాఫల్యంపట్టి కొరంతగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారు పశువులకు ఆహారమును సరఫరాచేయుటకు గొప్ప ప్రయత్నములను జరుపుచున్న వారు. ప్రజల కావరమును పశువులకు మేకకు సమకూర్చుటకు తాము చేయుప్రయత్నములను కొన్నిటిని తెలియజేసిరి. బగ్గా నుండి 97 వేల టన్నుల బియ్యమును బాగ్దాద్ నేసినారు. వీటిని ఇంతకంటె ఎక్కువగ విక్రయించగూడదని నిర్ణయించినారు. మునిసిపలు సంఘములు, ప్రజలును చతురక గాన్యము నమ్ముటకు గిడ్డంగులను నెలకొల్పిన ప్రభుత్వమువారువారికి సహాయపడెదరు. కలయునపుడు ఈదుకాణములను నెలకొల్పుటకు వీరికి దొరతనమువారు ఆర్థికసహాయ మొనర్చెదరు. వ్యయసాయ దారులకు బదులిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకే జిల్లాధికారుల సలహాననుసరించి 28 లక్షల రూపములను ప్రత్యేకముగ నిచ్చిరి. ఈనాలుకకు ఇంకొక 50 లక్షలనుగూడ ఏర్పరచుటకు బ్రియత్నించుచున్నారు. ముందుసంతకరమునకు 60 లక్షలను ఇచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరు. ఇంకను ఇట్టి సదుపాయములను జేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. యధావికారము మాయాలుగ ప్రజల సంతోభమును తగ్గించుటకు ముందుగనే ఏర్పాటులు జరిగినవి. ఉచితముగ ప్రజలకు సహాయ మొనర్చుటకు కొంతసామ్య ప్రభుత్వమువారిచే ఒసంగబడినది. ఈ కరవుభాధను తొలగించుటకు కలయునీబ్బంది ఏర్పరపబడుచున్నది దీనికై వైస్రాయునుచేసిన పారసేవోద్యోగులను పిలిపించుచున్నారు. వైస్రాయునుండి వై ద్యాధికారులనుగూడ రప్పించుచున్నారు. ప్రజారోగ్యమును రక్షించుటకై వీరునియమించబడుదురు. కలరా ఇక్ష్మలుజా వ్యాపించకుండగవీరు తోడ్పడెదరు. ఈకాటకమును నివారించుటకు జరూయగ ప్రత్యేకముగ నూరుమంది ఉద్యోగస్థులను నియమించుటకు తాత్కాలికముగ దొరతనమువారు ఉత్తరువును ఇచ్చియున్నారు. వీరు కాటకము పట్టిన గ్రామములయందు సంచారమునల్పి వారి ఆరోగ్యమును, బాధలను కనిపెట్టి సహాయ మొనర్చవలయును. నాకు నా సతి కి ని స్కార క చి హ్న ము గ సత్కరించుటకు బొంబయి ప్రజలు నిశ్చయించుకొంటిరని వినియున్నాడను. అయ్యది నిశ్చయమైనచో దానికయ్యెడు ధనమునంతను ఈసమయమున ప్రజలకు కాశ్యతముగ ఉపయోగించునట్లు వినియోగించిన తాముఉభయములను చాల సంతసించెదమని గవర్నరుగారు నుడిచిరి. దీనివలన ప్రజల ఆరోగ్యము బాగుపడును. ఇక్కటులు చాలవరకు తగ్గును. జీవనము వారికి ఉత్సాహకరముగ నుండగల దనిరి ఇట్టి సమయమున మిమ్ములనందరిని బాసి చనుటకు నాకెంతయు విచారకరముగ నున్నది. ముఖ్యముగ సందిగ్ధసమయమున మిరందరును నాకు కుడిబుజములతో తోడ్పడితిరి. ముందుగూడ మీరు ఇదే మనోదైర్యముతోడనే, వైస్రాయుతోను పూనికతోను ఈకష్ట కాలమున నెగ్గగలరని విశ్వసించుచున్నాడను. ముందుమీరు చేకూరనున్న అభివృద్ధిని విశ్వస్యమును మీరు కాంచగలరు. విల్లింగ్డునుగారు అంతోష్టవ్యాసమున కరవును నివారించుటకు దయాధ్రిబుద్ధితో ప్రజలందరును ధారాళముగ ధనసహాయము చేయవలయు నని హెచ్చరించిరి.

బక్రీదు అల్లరి సేరము: - కలరూరు బక్రీదు అల్లరి సేరములు డిసెంబరు 9 తేదీన మహారాష్ట్ర పూరులో విచారణ జరుగును. హిందూదేశిక రక్షణశాసనము క్రింద ప్రత్యేకముగ వ్యాయాధికారులు ఏర్పరచబడిరి. 172 మీద సెంసు మోపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

రాజ్యప్రతినిధిగారి భరతపుర సందర్శనము

వనంబు 28 తేదీన రాజ్యప్రతినిధిగారికి విందు సల్పబడినది. తత్సందర్భమున రాజ్యప్రతినిధిగారిట్లు ఉపన్యసించిరి—

మహారాజా సామ్రాట్ గారు, మీరు ప్రారవ్యాధిమండి అప్పించుకొని మరల స్వస్థతైదగల్గినందుకు, మిమ్ములను మాతీసాహిబా గారిని, భరతపుర వాసులను ప్రభుభవము నేను అభినందించవలసి యున్నది. మీ ఆరోగ్యమును గూర్చి ఆనందింప నాకు చేరెడి కృతజ్ఞులను జూచి మీరు క్రమముగ ఆరోగ్యస్థితియందున్నారని తెలిసికొనెడివాడను. మీరు వెలుబిచ్చియు మీరు నేను అతిథిగవచ్చుట ఇది రెండవసారి. దీనినే మీరాజభానిని, నేటివినోదములను జూచి ఆనందించగల్గినాడను. మీరు యుక్తయస్సును పొందినారు. స్వతంత్రముగ రాజ్యపరిపాలనమును నిర్వహించు కృత్యయందు ప్రవేశించితిరి. అట్టి అధికారమును నేనిపుడొసంగుటకు నాకు అరకాశక్తి యిం చి నం దు లు నే నెంత యు సంతసించుచున్నాడను. మీ రాజ్యమున వర్షములు సురియించున కరభృషట్టిన దని కనుక తెలియజేసితిరి. దానిని వినుట వలన నానునంబుకు సంతాపకరముగ నున్నది. ఇట్టి మహా క్షయమున మీరు విశేషముగ భవ్యమును చేయవలసియున్నది. అట్టితేరి ముందు ప్రజల కష్టములను నివారించుటకు చాలవరకు ఖర్చును ఈ సమయమున తగ్గించ నీకృషియందు కొన్నదలకు మిమ్ము నెంతయు కొనియాడుచున్నాను. ఈతి బాధలచేత చేతము బాధపడుచున్నది. ప్రజల సంతోషము కష్టతరముగ నున్నది. మీరు రాజ్యకార్యభారమును వహించుటకు భగవదనుజే మీ చేతము ఇట్టి దుస్థితికి పాల్పడినందులకు నేనెంతయు విచారించుచున్నాడను. ఈకష్టములను నివారించుటకు మీరు అతిశ్రద్ధతో శ్రమతమాదులకొచ్చుకొని కృషిసల్పవలసి యందును మీరు కార్యభారమును సంక్రమికరముగ నిర్వహించుటకు వలయు నాయమునం తన ప్రభుత్వాకాళోద్యోగలనుభవకరనిష్ఠింపుచుతోడ్పడగలరు. కాటకనివారణార్థము మేము కేయలున్న ఏర్పాటును, మేమవలంబించు విధానములను మీకుగూడ ఉపకరించును. మీ చేతమునగూడ ఈవిధానముల నవలంబించి కాటకమును నివారించుటకు వీలగును. మీ రాజ్యమున ఈవిషయమై ఉత్సాహపూరితులై పనిచేయుటకు మీరు ఉత్తేజితిన ఆయా కాళోద్యోగులకు మీరు హెచ్చరించవలయును. మీరు సంతృప్తితులగు ప్రజలకు ఉత్సాహము కలుగునటులు ప్రయత్నించవలయును. దీనికి వలయు విధానములను అవలంబించవలయును. ప్రజలయొక్కయు సకువులయొక్కయు దుస్థితిని బావుటకు మీరు సదా ప్రయత్నించవలయును. మీప్రయత్నము లెన్నడు ఫలొన్నుఖము గాంచునో యని ఎదురుచూచు చుండవలయును. వివరసాయమునుమరల ధైర్యముగనవలంబించి కర్షకుల ప్రార్థించునట్లు మీరు సహాయమొనర్చవలయును. నేడ్యుజుచేసి కొని దానిఫలమును అనుభవించుటకుల కర్షకులకు ఉత్సాహమును పురికొల్పవలయును. కరవువలన కలుగు కష్టముల నన్నిటిని భరతపురము ప్రభువులును, పరిపాలకులును గుణపాతముగ గ్రహించవలసియున్నది. దీనివలన ఎక్కువ పరిజ్ఞానము లభించును. దానిచే తాము చేయవలసిన దానిని చక్కగ నిర్వహించుటకు అవకాశము లేర్పడును. తమ మంచి వలన ప్రజల సానుభూతిని గ్రహించగలుగుదురు. కాన ఇట్టి సమయమున మీరు ధైర్యమునవలంబించి ప్రజలకష్టమును నివారించుటకు ప్రయత్నించెదరని విశ్వసించుచున్నాడను. ఇట్లాసర్పి ప్రజల విశ్వాసమును చూడగొనెదరని నమ్ముచున్నాడను. ఈయుద్ధమునకై దర్బారునండి అపారమగుసామగ్రి సమర్పింపబడినది. అద్దానంజేసి మీఆర్థికపరిస్థితులుగూడ తృప్తికరముగ లేదని నేనెరుంగుదును మనప్రయత్నమునని యుద్ధము విజయవంతముగ అంత్యమైనది. మీసలహా ననుసరించియైన నేమి మీసమృతిమీదనైన నేమి ఈసామగ్రి వినియోగించబడినది. మీధనమును పని తృకార్యములకై వినియోగించబడినది తెలుపుటకునే నెంతయు సంతసించుచున్నాడను. రణరంగమున భరతపుర వైశ్యముల కద్వితీయముగు ఖ్యాతినిగడించినది. 10 ఏండ్ల క్రితము భరతపుర వైశ్యములు అఖండతీవ్రకమనరాక్రమములకు ప్రసిద్ధిపెందినది. ఆప్రఖ్యాతిని నేటికిగూడ నిలబెట్టుకొన్నది. రణరంగముననుండి వచ్చిన సమాచారములన్నియు ఈ వైశ్యములను కొనియాడుచు పిరిసర్పిన ఘనకార్యములను తెలుపుచుండెను. ఇంద్రాంతు లానున్న నై నికసభ వారుగూడ ప్రత్యేకముగ మీ నేనలను అభివృద్ధిపెందినది. రసపుత్రస్థానమున నై నకులను సమకూర్చుటయందు భరతపురము ఆ గ్రంథాన మలంక రిత చి న ది. ఇ డెంతయును నుత్సాహకరముగ నున్నది. ఈ సమయమున గూడ దొరతనమువారికి జరూరుగ కావలసిన సహాయమును

గూడ వీరుచేయగలిగిరి. తేపు ర బోవు దిశింబరులో సమావేశ మగు సభానాధీశ్వరుల సభకు మీరుగూడ దయచేయగలం దులకు కోరుచున్నాడను. ఆసభయందు జరుగుచున్న మి కులత యు హృద్యముగను జ్ఞానోత్పాదకముగ నుండగల్గునని నమ్ముచున్నాను. పూర్వపు రాజకీయోద్యోగులతోడను ప్రస్తుతిపు రాజకీయోద్యోగుల నోడను మీరు ఎల్లపుడును మైత్రీతో మెలిగితిరని వినుటకునే నెంతయు ఆనందించుచున్నాడను. మీ కవసరమగువో నేనును, నాఉద్యోగులును మీవతోడ్పడగల న్నేమిగులులను మీరు విశ్వసించవచ్చును.

ఈ రాజకీయోద్యోగులు (పాలిటికల్ ఆఫీసరులు) రాజ్యాంగవరయందను, ఇతర తాబేదా ఉద్యోగులయందును మీసంక్షా వాభివృద్ధికోరకునవలెనని నాసౌమ్యవచనకు విశ్వాస పూర్వకముగ గావించిన కార్యముల నన్నింటిని మీరు ఆహ్వానించితిరనియు వాటిని కొనియాడితిరనియు వినుటకు నేనెంతయు ఆనందించుచున్నాడను.

ఈ యుద్ధమున కలిగిన బాధలకు నివారించుటయందును మోచివనారీచులు అభివృద్ధికొంటున గాల పాటుబడెనని మీరందరు ను కొనియాడుతుంటు మీరు రందగులు హిందూదేశపు సంస్థానాధీశ్వరుల సత్తి తెలుములయొక్కయు, కొమార్తెలయొక్కయు, కల్లలయొక్కయు సహాయమున నమ్ముకొని మీరుగడించిన కార్యములకు చేయగలిగినది. మీరే దాని కంతకును కారణభూతులు. వారులో యుఖ్యముగ భరతపుర మాతీసాహిబాగారి నుగుణపరిచయం, ఆయను ఘనకార్యములు ఎంతయు కొనియాడ దగినవి. ఈ యుజ్జ్వలవైశ్యమును నాటుటకు సార్వభౌము డీ మేకు ఒ సంగిన క్రి పుక ఆ థ ఇ ం డి యా బి ర ద మే సా తీ. 19 ఏండ్లు మొదలి పెద్దనానిగజేసిన ఆయను కుమారులగు మీరు ఆమె జీవిత కాలమున కుభనూచకముగ రాజ్యాధికారము వహించుటకంటె ఆయను అపేక్షించుకొరిక ఎద్ది? ఆమె యద్వప్తమే దద్వప్తము మీకు అభగనంతును ఆయనారోగ్య విశ్వరూపం నొసంగుగాకయని మీజనంతోపాటు నేనుగూడ ఆమెశ్వరుని అర్థించుచున్నాను. ఈ సమయమున మనమందరము ఈ విందున పాల్గొని లెప్టనెంటు క్రిష్ణసింగు బహదూరు మహారాజాగారి ఆరోగ్యమునకు విశ్వరూపం కను అతాక కళ్యాణుని ప్రార్థించెదము అని రాజ్య ప్రతినిధి గారు నడిపిరి.

పురవాసు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గూడూరు తాలూకా కోటగ్రామములో చిల్లరవ రక్తము చేయుచుండెడి అబ్దుల్ ఖాదర్ సామెము అంగడికి కన్నమువేసి రెండువందల రూపాయల గుడ్డలతానులు, వందరూపాయలు రొక్కము నెరిగో దొంగిలించికొని పోయి పోలీసువారికి రిపోర్టుచేయ బడినది. పంచారణ జరుగుచున్నది. ఈయను మా యూలో నీ భయ మెక్కువగ నున్నది.

మరణములు:—ఈవారమున వివరముగలవి 91 మంది కలరా వలన 11 మంది ముసింబరది కాన్పొరేమను అ రోగ్యాధి కారులు ప్రకటించుచున్నారు.

కర్షకు పభువు గారు:—కర్షకు ప్రభువు గారు త్వరితగో కలకత్తానువిచ్చేసి విక్టోరియా స్మరణచిహ్నాన్నిపట్టు చేసుకును మన్న ప్రయత్నములను పరిక్షించెద రని ఇంగ్లీషుమను క్షుత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వాతీయవర్షి శ్రామికినిధి:—వాతీయవర్షి శ్రామిక్ నిధి :దశ్యవను కొంత అవసరించిన పాథసారథి మొదలి యాన అనుగుచున్నామిద లేబడిని సేవించున్న యు పూర్తిగ వివారణ యొనరివరకును, యుఖ్యవ్యాపకమార్తులు నాటిను, వ్యాయమూర్తి నేపీయ గార్లు మొదలియూనకు కక్ష నిధిం చుటకు కొంత కాలము నిలిపివెట్టి తీర్చానింబిరి

రాజ్య ప్రతినిధిగారి భరతపుర సందర్శనము 1913 సం. డిసెంబరు 30-న తేదీ మంగళవారము

ప్రభుత్వ విభాగము	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము
	24 X 24	24 X 24	24 X 24	24 X 24	24 X 24
పాలపూరు	82.0	65.9	...	38.70	43.26
వాల్తేరు	81.8	72.9	...	21.97	34.72
కాకినాడ	82.0	70.7	...	28.80	36.56
బందరు	84.2	71.3	...	48.82	38.57
గుంటూరు	87.2	70.3	...	28.25	31.11
కల్లూరు	88.8	72.1	0.85	45.93	31.19
చుర్రాసు	85.6	74.8	...	60.18	48.07
వైదరాబాదు	80.2	67.8	...	20.40	30.34
అనంతపురము	86.2	68.9	...	18.80	23.68
కర్నూలు	85.1	67.5	...	16.71	19.67
కడప	87.0	69.5	...	20.89	25.77
తెంగుటూరు	88.9	72.1	0.85	18.85	29.54
కల్లూరు	80.8	64.7	0.02	28.64	33.74
కల్లూరు	86.5	69.6	...	28.01	37.71
కలము	87.9	69.5	...	19.91	37.40
కొయంబుత్తూరు	82.4	70.0	0.16	21.11	19.76

ఆర్. ఎల్. జోన్నా, బాధాపతన రాష్ట్రవైద్యుడు.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు వేరు పొందినది.

గుణము లే కుండిన మీ వైకము మీకు ఇయ్యబడును.

వనమూలికలచే చేయబడును.

సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను చూచి కొనిన మోసముండదు.

ఒకసారి పరీక్షించి చూడును.

చక్కని డబ్బితో వెల ర అణాలు.

అన్ని దుకాణముల లోను దొలుకును.

అ మృ తాం జ న ము డి పో,

6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

వృత్తాంతములు

డిసెంబరు 5-న తేదీనండి 12 వరకు 50 వార్తలు బయటపడ్డాయి. అలహాబాదులో నుండేదరు,

యాదాద్రిరాజ్యములు:— వికసిత ప్రభుత్వముగా 50 వేలపానుల బూడిదను హాజరుగా 1000 పానులను ఇచ్చింది.

బొంబాయిలో:— వెల్ఫేర్ పంచాయితీ నిబంధనలన్నియు డిసెంబరు 1 తేదీనండి తొలగించబడ్డాయి. ఆనాటినుండి నిబంధన తేలియాడడం.

బాన్సువాడలో:— 25 వ క్యాబినెట్ సమావేశం జరిగింది. బొంబాయి రాష్ట్రంలో వెల్ఫేర్ పంచాయితీలకు విరాళములపై ప్రణాళిక కోరి, ఇంతకుముందు 268588 రూపాయలు కనుగొనబడినవి.

కీ|| శ్రీ|| గిల్బర్టు గారి స్థానాన్ని పూర్వసంస్కారములను ఎవరిని నియమించవలెనో దానిని గుర్తించి ఇండియా దొరతనమువారు ఇంకను యోచించుచున్నారు.

బర్మాలో ఇప్పుడు సంచారము గావించుచున్న సాధు మందరసింగుగారి వెనుకటనే ఆర్యమతబోధకు దొకడు అనుసరించి తిరుగుచున్నాడు.

బాన్సువాడలో:— భరత పూరు మాజీ సాహిబ్ గారికి క్రమము ఆఫ్ ఇండియా యని బిరుదు మొసంగిరి. దీనిని రాజ ప్రతినిధిగారు భరత పూరుకు సందర్శించినపుడు ఆమెకు రహస్యముగా ఈ బిరుదును అందజేసిరి.

బర్మా విశ్వవిద్యాలయమున విద్యార్థులను సందర్శించి కొన్ని మార్పులను గావించవలయునని బర్మావారు కోరితమంది సంఘములుగ ఏర్పడి కోరిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగా ఆరుగురు బర్మనులను ఆదనముగా విశ్వవిద్యాలయపు సంఘసభ్యులుగా నియమించిరి. వీరు ఈ విషయమై కృషిచేసెదరు.

తిరువాన్కూరు దివానుగానున్న డి|| బి|| ఎస్. పద్మనాభయ్యర్ ఎం. ఏ. గారు 29-వ తేదీన సగరియోలులో తమ యింటికి స్వర్ణపుర్రె, చనిపోవునట్టి వీరికి కయసు 64 ఏండ్లు, దివానుపనిచేయుటకు పూర్వము వీరు దివానుపేషాకురు పని నుండి విరామము నొందిరి.

హరికోట నార్థము ఇంగ్లాండు-ఇండియాకు విమానములు పయనమగునని తెలుపబడిన సంకల్పిని గుర్తి ఇంతవరకు ఫలానా తేదీని ప్రాగంభమగునని రూఢిగా తెలుపబడలేదు. కాని డి సెంబరు మధ్యభాగములో డిల్లీలో ప్రవేశించుననియు దాని కై విమానములకు కలయిక సౌకర్యముల నిమిత్తమై ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవనియు తెలియుచున్నది.

40 ఏండ్ల ప్రాయముగల ప్రౌఢులకు జీవితమున జన్మన యధ్యధి యొకడు నవంబరు 29 తేదీన ఆపాలో అన్న విక్రయాంగణమున పంకాకు తన పరువుత్రాడును తగిలించి ఆత్మహత్య జేసికొని వెల్పాడుచుండగ కనగొనబడెను. బొంబాయి ఉన్నత న్యాయస్థానమున ఏదోవాయిదా ఉండగ ఆనామృదు నగరమునుండి బొంబాయికివచ్చెను. నిశ్చయముగా ఈతడు ఆత్మహత్యను గావించుకొనెను.

వివిధ రణరంగములనుండి మరలివచ్చుచున్న వీరయోధుల కందరకును ఉచిత సత్కారములను జరుపుటకు బొంబాయిలో గొప్ప ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. సైనికోద్యోగులును పురప్రముఖులును ఒక సంఘముగా ఏర్పడి వీరిని సత్కరించెదరు. ఈ సంఘమువారు యుద్ధనిధినుండి రెండులక్షల రూపాయలను గ్రహించిరి. ఈ సొమ్మును వినియోగించి రణరంగముల నుండి తిరిగి వచ్చుచున్న యోధులకు సత్కారము చేసెదరు.

శ్రీమద తగులబడుట:— 29 వ తేదీ యుదయమున బొంబాయిలో విక్టోరియా దాణలో కనోదామారును అను జపానునాక యందు మంటలు తేలిచివి. అర్ధరాత్రివేళ కొట్టు నుమాసిరి. మరొక సేపటికి మంటలు తేలికనబడినవి. యంత్రములు వచ్చి మంట వార్ష యత్నించినవి. వీరు సరిగ మంటపై బడకుండుటచే రంధ్రము చేయవలసి వచ్చినది. దానిలోపల 800 నూలు బేల్లను ఇతరసామగ్రిలునుండెను. ఆనాఁ ఒసాకా సామెన కై పాకుచెందిరి. నష్టము 1½ లక్షల రూపాయలు.

విల్లింగ్డనుకు స్మారకచిహ్నమును జూపగూడదని సంతకము చేసిన ప్రతిపక్షులలో ఎల్. జి. కేసు గారొకరు. ఈయన బొంబాయి నెంటు జాబియకు కళాశాలలో ఒక పండితుడు. ప్రతిపక్షులనుండి విడిపోయి తనచే ప్రాబును ఉపసంహరించుకొనవలయునని కళాశాలాధికారి (ప్రతిబోధకర్త) ఈయనను కోరెను. కేసివో తన యద్యోగము పోవుననిగూడ ఈయన బోధకుడు బెదరించెను. కాని తన సంతకమును ఉపసంహరించుకొనుటకంటె తన యద్యోగమునై వ కోల్పోయెద నని వీరు తెలియజేసిరి.

గంజామునుండి సంఘము:— ఆదివారమునాడు గంజామునుండి ప్రత్యేకావళ్యక సమావేశము జరంగుమున జరిగినది. సంస్కరణసంఘముల వారి యెగుట సాక్ష్య మిచ్చుటకు కోరబారిని చెప్పి పురివీరతనము వారు అవ్యసించి విధాన మేమియును సమంజసముగా నుండలేదు. 20-11-18 ని వారు చేసిన ప్రకటనములను రాదగిన వారెవరును ముందుగా రాకకాళములేదు. కాన స్థిరపడిన సంఘములయొక్కయు ప్రజా సేవారూపములగువారి యొక్కయు కభిప్రాయములను దొరతనమువారు తెలియదగునని తీర్మానింపబడెను.

రంగూనుకు కరాను (ప్రార్థికు) నండి వచ్చెడి తంత్రీ వార్తలు డచ్చివారిమోసము అను కీర్తికతో వ్రాయబడుచున్నది. దీనినిజూచి రంగూనులోనున్న డచ్చికాన్సులు దీనిని ఖండించుచు రంగూన్ ప్రెస్సుపత్రికకు ఒక లేఖనంపిరి. ఈ తంత్రీ వార్తలలో ఇటున్నది:— డచ్చి ప్రభుత్వమువారిచర్య మి త్రమండలికి తృప్తికరముగ లేదు. ఇటుల వ్రాయటచే బర్మా లోనున్న డచ్చివారిని ఆకమానపరుచుటయనియు వారికి న్యాయ సత్తా నున్నదనియు ఈ కాన్సులు తెలిపెను. హాండువారు కాన్సులు నుడివిరితి తిస్థముగ నున్నారనువార్త పూర్తిగ నిజ ము గాదని ప్రతికృత్య మిచ్చెను.

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము:— స్థాయిసంఘమువారు సమావేశమై, స్వాతంత్ర్య ప్రజాసత్తాక విజయమున గుర్తి మేము మిత్రమండలివారిని ప్రశంసించుచున్నాము. ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనా విధానము ప్రజలకు సంతృప్తికరము కాదు. లాడుకుజార్జి (వెనెడెంటు విల్సను గార్లు నుడివిన స్వయం నిర్ణయములను భరతఖండమునకు గూడ నవ్వయించుచుగాన భరతఖండ ప్రతినిధులగుండ సంధి సభయందుండవలెను. అప్రతినిధులు అసభి కారులును కాంగ్రెసు లీగు సంఘములచే నియోజిత బడినవారును నై యుండవలెను. కాంగ్రెసు ప్రతినిధిగా లోకమాన్యతిలకుగారిని లీగు ప్రతినిధిగా హాస్సుమ ఇమానుగారిని మేము నూచించుచున్నాము, అను తీర్మానములు చేయబడినవి.

నిమ్న జాతీయము:— బెంగళూరులో ఏ. ఆర్. బెనర్జీ గారి ఆధ్యక్షత క్రింద జరిగినసభలో ఇండియా నిమ్న జాతీయ సంఘ కార్యదర్శి వి. ఆర్. సింఘే గారు పాల్గొనిరి. ఈ సమస్య అతిముఖ్యమైనది. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య సమస్యతో నాకు నిమిత్త ములేదు. కాని నిమ్న జాతులకు మాత్రము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. వారికి ప్రత్యేక నియోజకవర్గ ముండవలెను. కాన సభలలోను లోకలు బోర్డులలోను ప్రాతినిధ్యముండవలెను నేను మొదట బొరతీయడము, అది ప్రాధాన్యము. రెండవది నేను నిమ్న జాతీయతకురుదము. జాతీయభివృద్ధికి ప్రతిహతులముగా నే నేమియును చేయవలెను గాను ఉత్తమనాతులవారు వెంటనే పంచములను బహిష్కరించుట మాననివో వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటయు గత్యంతరము. ఇందుస్వాధీనత ప్రేమ మునుపటి. పంచములపరిస్థితియు కారణము. ఇతర సంఘములవారి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును స్వాధీనత ప్రేమకులకునే కోరిరి. కాని నిమ్న జాతులకు మాత్రమే ప్రాతినిధ్యము లేని దుస్థితి పంచములకు కలిగియున్నది. కాన అందరికంటెను మొదట పంచములను ప్రాతినిధ్య మివ్వాలని నని సింఘే గారు రిగిరి. బెనర్జీ గారి తండ్రిగారగు కళిపాద బెనర్జీ గారు నిమ్న జాతులకు ప్రత్యేక చాలరస చేసిరి ఆధ్యక్షులగు బెనర్జీ గారు నుడివిరి. బెంగళూరు కాపురు 5000 ల నివాసములు కోరిరి.

విల్లింగ్డను ప్రశంసాసభ.

వైసభను గుర్తి గా|| జిన్నా గారు వ్రాసిన లేఖకు బొంబాయి పెరీపు గారు బదులు వ్రాసిరి. ఈ సభోద్దేశము రాజకీయముగాదు. జిన్నా గార్యథా లంపించిన వారు తమకు తమకు విధానము నిశానరింపవచ్చును. సభ నియమిత కాలములో సక్రమముగా కార్యముగ ముగియవలెనని అందరను తీర్మానములను పాదించవచ్చును. అనునతిని బడయవలెను. కొన్ని మరతులను పాలించవలెను. అధ్యక్షునకును పెరిపునకును వందనముల నర్పించు తీర్మానములు గాక మరెయొక్క తీర్మానము మాత్రమే యుపపాదించబడును. వెల్లింగ్డను ప్రభుదంపతులకు కాశ్య తస్మారక చిహ్నముల నేర్పరుచుట కా తీర్మానము పాదించబడును. అందులకు ప్రతిహతులొక సవరణను మాత్రము పాదించవచ్చును. ఆ సవరణకు వారు 4-వ తేదీలోగా పెరీపునకు పంపవలెను. వోట్లను లెక్క పెట్టుటకు ఏర్పాటులు చేయబడును. రెండు ఆ వ క రణ తేర్చుకపబడి ఒక్కొక్క ఆవరణమున బేయ ఆసనములనుర్పవడును. రెండు ద్వారముల యొద్దను లెక్కించువారి నుండెదరు 2 గంటలనుండియు వసు ఘృణ రావచ్చును 5 గంటల నిమ్న జాతీయము గానూడదు. అంతకంటె వేరులెక్క కనకాశియ్యబడదు అని పెరీపు గారు వ్రాసిరి. 1-వ తేదీని ప్రతిహతులకు సమావేశమై అందులకు ప్రత్యుత్తరమును సంపుట కొక సంఘము నేర్పరచిరి.

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీ లగునెడల వేటు వేటు బాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యాయబడును. కాబట్టి యువవిలేఖక మహాశయులు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల వంపివై వేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ ప్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

Towards Peace.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Indian Reforms.

Sir R. Craddock's Minute of Dissent.

Lord Sydenham's Question.

LORD ISLINGTON'S REPLY.

London, November 21.

In the House of Lords, Lord Sydenham asked whether the dissent of Sir Reginald Craddock to the proposals of the Government of India in 1916 and any minutes of the Councils of the Secretary of State and the Viceroy and opinions of heads of provinces and their Councils would be available to Parliament before the report was complete.

Lord Islington replying emphasized that these documents especially Sir R. Craddock's minute were confidential in the public interest. While he could not promise complete publication of the reports of the Local Governments all materials useful in discussion would be published. The object of real interest on which all criticism would be focused was the Bill which would be formulated in due course considered and finally accepted by the Cabinet and presented to Parliament. The bill when it was before the public would supersede the report and correspondence. The House should wait the Bill which there would be opportunities of subjecting to the fullest criticism inside and outside Parliament.

India in Parliament.

Debate in House of Commons.

India's Share of Cost of War.

London, November 26.

In the House of Commons, Sir J. D. Rees asked:—When will Parliament be asked to assent to the proposal that India shall defray a large share of the cost of the military forces raised in India?

Mr. Montagu replied:—I am afraid that action must be postponed until the new Parliament meets.

Indian Industrial Development.

Replying to Sir J. D. Rees, Mr. Montagu stated that he had received only a summary of the report of the Indian Industrial Commission. He proposed to arrange for the publication of the report when he received the copies for which he had asked. When dealing with the report he would consider the proposals in Sir Charles Bedford's memorandum of August, to establish a Representative London Advisory Council in connection with the measures relating to Indian industrial development to co-operate with similarly constituted provincial councils in India. He proposed to take action with regard to the industrial developmental policy apart from general measures relating to Indian Constitutional reforms.

Monsazite Supplies of India.

Replying to Sir Norton-Griffiths Mr. Montagu stated that the monazite supplies of India were now in British hands. The Government was fully alive to the necessity of preventing monazite deposits from falling under foreign control.

Canadian Casualties.

LONDON, November 26.

It is officially stated that the Canadian casualties total 213,268 of whom 56,047 are dead.

Mr. Macinnon's Estate.

London, November 26.

The late Mr. Duncan Mackinnon, formerly Chairman of the British India Steam Navigation Company, left £1,791,000.

The Cotton Crisis.

Workmen Demand Increased Wages.

London, November 25.

The Operative Cotton Spinners Amalgamation has voted by 10,132 to 424 in favour of striking in the second week of December for forty per cent advance on current wages. The vote of the Cardroomers' Amalgamation also shows a large majority in favour of a strike for similar advance. The employers have offered an advance of forty per cent on pre-war wages.

France

King's Cordial Leave Taking.

LONDON, December 1.

PARIS.—The Havas Agency states:—King George and his soldier sons have won the hearts of Paris. Their leave-taking was of a most cordial character. After their departure the King sent a message to President Poincaré, stating that the bonds which united the two nations would be henceforth indissoluble. President Poincaré answered stating that the cordial alliance which had enabled them to defeat German imperialism would be maintained.

Conditions of Armistice.

Allied Command of Rhine.

Resumption of German Offensive Impossible.

LONDON, December 1.

The Havas Agency states:—In view of the fact that the three chief crossings of the Rhine will be in the hands of the British, French and Americans, any resumption of the offensive on the part of the Germans will be practically impossible. The first consignment of 150,000 railway trucks to be handed over under the Armistice conditions arrived at the frontier on Friday. As the German rolling stock is in a bad condition instructions have been issued that the material must be closely examined before it is accepted.

French Widow's Charge.

PARIS, December 1.

The Havas Agency states:—A French widow, whose husband was killed on board the "Sussex" which was torpedoed by a German submarine, has addressed to the French Minister of the Armistice a formal charge of murder against William Hohenzollern.

Holland

LONDON, November 26.

THE HAGUE.—The Second Chamber has passed a Bill authorising the issue of five per cent loan of 350 million florins.

Dutch Food Situation.

Ships Badly Needed to Carry Food.

Minister Cromer's Statement.

LONDON, November 26.

NEW YORK.—Mr. Cromer, New Netherland Minister declares that ships are badly needed to carry food to Holland which is feeding a million refugees out of her scanty store. A number of Dutch Officers and wireless operators have arrived to man Dutch ships requisitioned by the United States several months ago. The date of the return of the ships to their owners is not yet fixed.

General

China Opium Stocks.

China Government's Decision.

LONDON, November 26.

A "Times" telegram from Peking states that the Government, "in pursuance of its persistent policy and also to please the Allies," has decided to burn the remaining opium stocks at Shanghai. Three hundred chests have already been sold and twelve hundred will be destroyed in the presence of Allied representatives.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

The Work of the Two Reform Committees.

At Patna and Lucknow.

DELHI, December 2.

The two Reform Committees appointed to consider questions connected with franchise and division of subjects under the Montague Chelmsford Reforms Scheme returned to Delhi on the 1st December after visiting Patna and Lucknow, where they considered proposals relating to Bihar and Orissa and United Provinces in accordance with their terms of reference. At Patna five sittings were held for oral examination of witnesses. These included official witnesses, who explained the Local Government proposals, representatives of Bihar Provincial Association, Provincial Moslem League, Bihar Land Holders Association, Bihar Planters Association, Bengal Settlers Association and Indian Mining Association and Federation and others. At Lucknow sittings were held from November 25th to November 29th for examination of witnesses including Local Government representatives as well as those of British Indian Association, Agra Zamindars Association United, Provinces Provincial Congress Committee, United Provinces Moslem League, Moslem Defence Association, Upper India Chamber of Commerce, U. P. Chambers of Commerce, Anglo-Indian Federation and a number of others. Committees will sit at Lahore in the first week of December to consider Punjab Government proposals and to obtain local opinion. Thereafter they will visit Nagpur on their way to Calcutta where they will arrive a few days before Christmas holidays and examine the schemes proposed for Assam. After Christmas the committees will sit at Calcutta to consider the case of Bengal and will subsequently visit Madras and Bombay before returning to Delhi shortly after the beginning of February.

Recent War Gifts.

Recent war gifts include fifty thousand pounds sterling from H. H. the Maharaja of Bikaner and also one thousand pounds for their Imperial Majesties Silver Wedding Fund from H. H. the Maharaja of Bundi.

The Railway Conference.

Mr. Clark's Address.

DELHI, December 2.

The Indian Railway Conference opened its 1918 session on Monday morning the 2nd December. The Hon'ble Member for Commerce and Industries, Sir George Barnes, Mr. F. Coughman and General Freeland of the Railway Board, Sir Arthur Anderson of the Munitions Board were present during the delivery of the president's opening address. Mr. Clark Agent of the Bengal Nagpur Railway who is the president of the Railway Conference for the year addressing the Conference said:—Gentlemen, it has been the practice for the presidents of the Association to open the proceedings at our meetings with an address touching on matters connected with our Association that have taken place since our last meeting in addressing you now I am therefore following on the established practice. In doing so however I will endeavour to be as brief as possible since our object is to get through the work before us with the least possible delay. If my remarks prove to be dull and colourless I ask your forbearance. My time has recently been so largely taken up by other pressing matters that I have not had the time to devote to this matter that it requires. I desire first to thank you for the honour you

conferred on me by electing me as your President for the current year. On behalf of the Association I express our appreciation of the presence of Sir George Barnes, Sir Arthur Anderson, Mr. Coughman and General Freeland. I regret that Mr. Robert Gillan is unable to be present and have conveyed to him our sympathy and a hope that we shall soon hear of Lady Gillan's complete recovery.

When we last met the burden of the war was still upon us. Now the glorious peace, for which the allies have fought so magnificently, has been obtained, and we are free to rejoice that the great sacrifices the allies have made have not been made in vain. As one result of the war, the demands on the principle railways of India for the transportation of traffic has exceeded their capacities and the resources of the railways staffs have been taxed to their utmost limit to meet the demands made upon them. One fact that the war has brought into prominence has been the necessity for an adequate and efficient system of transportation between the base of supplies and the theatre of war. India has been a supply base for Mesopotamia, East Africa, Egypt and Palestine and the Indian Railway have in consequence formed part of the lines of communication for these theatres of war. This was realised by all grades of the staff on Indian railways and they made it a point of honour and patriotism to see that the empire was not let down by any want of effort on their part with the result, to use an Americanism particularly appropriate to the present case that so far as the war was concerned the 'Goods were delivered' as required. In spite of the enormous increase in traffic the railways were required to and did transport and in spite of every possible handicap in the way of lack of material, equipment, staff and facilities of all kinds. It may be supposed by those not intimately acquainted with railway working that if the traffic could be and was transported that there was nothing out of the ordinary in what had been accomplished. The absolute contrary is the case. The unremitting and personal efforts of every officer and man were necessary to enable the traffic to be dealt with and these were given as a matter of course. In order to meet the demands on the railways, it was necessary to devise continually and to introduce new system of working to meet new conditions of traffic, to manufacture in our workshops materials usually obtained from England, to keep wagons which would ordinarily have been withdrawn from traffic running by means of temporary repairs, to maintain permanent way built for a light traffic under a continuous heavy traffic, to keep an unceasing watch on the movement of traffic and the conditions under which it was moved and to rely with confidence on the staff directly responsible for the movement of traffic to remove it as required. A general idea of some of the difficulties and additional work that has been thrown on railways, a statement of all the numerous difficulties and complications which have required solution by our staff in order to deal with our heavy traffic would need a volume to record it. Gentlemen, I am pleased to be able to record the deep appreciation of the assistance we have received from our staffs of all grades during the war. It is due to their combined and untiring efforts alone that the Indian railways have not failed the Government of India during the war. It may be felt that the remarks I have made are intended to blow our own trumpet. Such is not the case. I do not apply the remarks to ourselves but to our staffs of all grades since they have been responsible for the execution of the work and I think it is time that a strong expression of appreciation without any suspicion of its being a damnable taunt should be made so that they may know that their efforts have been realized and appreciated fully.

I have referred to the difficulties that have been and continue to be experienced owing to lack of material equipment and facilities of all kinds. I attribute this shortage partly to the parsimonious financial policy towards railways adopted by the Government of India before the war and partly to a failure to foresee the necessity for providing the railways during the war with material sufficient to enable them to work to their fullest capacity. As it so happens, the war has ended before the demand on the railways for the carriage of Government traffic has exceeded their capacity, but not before the provision of additional facilities necessary to deal with the anticipated traffic has been commenced at war prices. Many of these facilities could, should and would have been provided on pre-war days had the railway allotment permitted this and it therefore seems that a more generous pre-war policy would have ultimately proved to be true economy. I trust that one lesson enforced upon us during the war will not be forgotten, that is that if we are to be prepared for war we must be fully equipped in peace time. In regard to this point I am concerned only with railway equipment and I hold strongly the opinion that prior to the war the railways of India were not provided with sufficient equipment to enable them to deal adequately with their existing traffic or to assist effectively in the development of the resources of the country. The demands on India during the war for the provision of material for the prosecution of the war and the inability during the war to import manufactured goods has led to the creation of many new industries and a further great development of manufacturing industries is in prospect. We should therefore prepare now not only for the traffic in sight, for this great development in commercial enterprise since without an assurance that adequate railway facilities will be provided, this development cannot take place and the opportunity must not be lost by the continuance of a niggardly financial policy towards railways. If the conversion of India into a manufacturing country on a large scale proceed as rapidly as I anticipate the day is not far distant when there will be a general improvement in the prosperity of the masses and when India will be self-supporting. I believe that with the heavy demands on the Government of India for grant in connection with education and sanitation certain restrictions are imposed on their expenditure in other departments, but I cannot help feeling that much money now spent on general education should be more suitably devoted towards the technical education of the masses and that the assistance of railways might be asked in this matter with the view to the provision of hostels and night schools where employees of the lower classes anxious to improve themselves could obtain accommodation and be instructed without interference with their regular daily duties. Though the war has now ceased, I fear the conditions of railway transport and travel in India will continue to be much the same as they are at present for some considerable time.

There seems to be every prospect that the capacities of the railways for the carriage of goods traffic will continue to be taxed to their utmost during the ensuing year and in consequence no increase in the passenger train services which have been reduced to a minimum is likely to be made at present. In this connection I desire to take this opportunity of expressing our appreciation of the spirit in which the public, official and non-official European and Indian, have accepted the restrictions that have been imposed and the inconveniences they have experienced in the matter of railway transport during the past three years. They have recognized that these difficulties and restrictions have been consequence of the war and have refrained from complaint or criticism of unavoidable inconveniences. On behalf of the Association I desire to express our appreciation of their consideration and at the same time to say that the railways have not and will not relax their efforts towards making those conditions and difficulties easier whenever they can do so. Increasing regard is being paid to the comfort of lower class passengers and though it is not possible to do very much at the present time, yet this matter has been steadily pursued. As for instance at least one railway administration has under consideration a scheme under which it will undertake the catering for all classes of passengers, but with the shortage of staff and the demands on them at the present time all such matters of improvement must necessarily be slow in execution.

I do not propose at this time to offer any remarks on the subject included in the agenda of this meeting. The new traffic committee has held two meetings during the year and has justified its existence. It has done good work the results of which will come before you in the shape of its reports on specific subjects referred to it as also in its proceedings submitted for confirmation. I am glad to be able to tell you that this committee has drafted a pamphlet containing general rules and rates for parcels, traffic, thus meeting a general and long felt want. It has also in hand a well advanced preparation of a general coaching tariff.

I regret to report the resignation of Mr. Pearce Chairman of the Traffic Committee, which I have accepted subject to your confirmation. The Traffic Committee has benefited by the services of Mr. Pearce and the loss of an officer of his capacity, ability and experience must be a matter of deep regret not only to the Traffic Committee but to the whole association. I regret to say that this is not the only loss we have to record. Sir Robert Hight, our late President, has decided to leave India shortly. In doing so he will create a vacancy that will not be easily filled since his ability, experience and tact coupled with the personal charm that both he and Lady Hight possess have made them indispensable both officially and socially. With your permission I propose to convey to them our sincere regret at their departure. I have heard and read criticism directed against the existence of the Board of Directors of Indian Railway located in England. This is a subject that does not come within the scope of this conference, but I cannot but support a policy which enabled the services of men of proved capacity and ability to remain at the service of Indian railways after their departure from India.

I desire to record our regret at the deaths of Col. Gardner, Chairman of the East Indian Railway, and Sir Frederick Upcott Chairman of the Assam Bengal Railway. They were both for many years connected with the India Railways and took a deep interest in the work of our association.

Gentlemen, I have referred already to the cessation of hostilities. During the year our staffs have been depleted by a large number of employees of all ranks from the Agent to the menial who offered their services to their country in the time of its need for use in any capacity, capacity either combatant or otherwise in which they could be best used. It is the fortune of war that many of them have fallen and we can only express our regret at their loss and our pride in their patriotism. Others we again prepare to welcome again and at our next meeting I trust we shall all be re-united. There are however some from amongst us whose services have proved of such value to the state that it will not cause us surprise to hear that the state does not wish to lose them. It is with feelings of pride and pleasure that we read of the distinguished careers of Sir Eric Geddes, Sir Phillip Nash, Major General Freeland and Brigadier General Colvin. Most of us know or knew them well and we feel the good work they have done and the reputations they have made are reflected in no small degree upon us.

Before I conclude, I desire to express our thanks to the members of the Gymkhana Club for their permission to us to make use of this room for our meetings.

The president's remarks are being greatly appreciated as being perhaps the first public testimonial given to the work done by Indian Railways during the war. The Conference is sitting daily and has a large agenda of subjects to deal with chiefly of a technical nature. The Imperial Delhi Gymkhana Club have lent their reading room for the conference sessions every morning and the Controller of Traffic has lent his office to be converted into a temporary mess house, both privileges being greatly appreciated by the large number of railway officers attending the Conference.

Bombay

The Excess Profits Tax.

BOMBAY, December 1.

A Calcutta correspondent, writing in the "Times of India" over the signature "F" strongly condemns the Excess Profits Tax. He quotes numerous official utterances on the subject since March, 1917, and summarises them as follows:—The Government have stated and re-stated while war was on that excess profits tax was not expedient, and now that the war is over they seek to introduce the tax in a sweeping manner as possible, when there will not be excess profits out of which to make payment. The whole business has chicanery written all over it and is typical of the Government of India. The amount of the increased military expenditure which was contemplated for the current year will be met out of the surplus of between 12 and 16 millions sterling in this year's budget. The cost of pensions and demobilisation are only outstanding items which can legitimately be paid for out of an excess profits tax as introduced in the resolution last September. It seems as if the Government have joined forces with Mr. C. R. Das as antagonists to industrialism.

Willington Memorial Meeting. Bombay Sheriff's Reply to Mr. Jinnah's Party.

BOMBAY, December 2.

The Sheriff of Bombay has sent the Hon'ble Mr. M. A. Jinnah a reply to his letter in connection with the proposed Willington Memorial Meeting. In the course of the reply he says that the purpose of the meeting is not of a political character and if Mr. Jinnah thinks otherwise he is at liberty to take any steps he may be advised to test the legality of the Sheriff's action. The representatives of the requisitionists are desirous that the meeting shall be held at such a time and place, in such a manner as shall give all who wish to attend and record their votes an opportunity of so doing provided that due provision be made that the proceedings shall be completed within a reasonable time, and yield a definite result and be conducted in a decorous manner. To that end they are willing that the meeting shall be open to all people subject to permission being obtained and subject to certain conditions. Conditions among others are apart from the votes of thanks to the Chairman and the Sheriff. There will be only one resolution, this being one on the erection of a lasting memorial of public utility to Their Excellencies Lord and Lady Willington, which shall be put to the meeting. Supporters of the counter-requisition shall be at liberty to move only one amendment to the resolution, provided a copy of such amendment be sent to the Sheriff by the 4th instant. To ascertain the results of voting there shall be two enclosures each being provided with one thousand seats, one for the support of the resolution and the other in favour of the amendment, if any. At each entrance of the enclosure there shall be a teller appointed by the requisitionists to take the number of those passing in and if Mr. Jinnah's supporters so desire a checker may be appointed by them. The entrance shall be opened at 2 P. M. and closed at 5 P. M. No poll shall be allowed.

At a meeting held yesterday of the Counter-requisitionists a committee was formed to consider the letter and draft a reply to it.

Burma

Two of the four men sentenced in cooler strike case and were released have been reinstated in their posts in the accountant-General's Office their period of imprisonment being treated as one of suspension without loss of service.

Punjab

Lahore Public Meeting. To Protest against Legislative Council's Resolution and to Support Congress Scheme.

LAHORE, December 2.

At a crowded public meeting held this (Monday) evening at Bradlaugh Hall under the joint auspices of the Provincial Congress Committee, the Punjab Muslim League, the Indian Association, Lahore, Mr. Nanak Chand, Barrister-at-Law presiding, the following resolutions were passed unanimously:—This public meeting of the citizens of Lahore places on record their strong condemnation of and emphatic protest against the resolution passed in the Punjab Legislative Council on the 28th November that the Governor of this Province after the inauguration of reforms scheme may be recruited from the Punjab Civil Service Commission. This meeting reiterates the conviction that the people of this country repeatedly put forward from the platform of the Indian National Congress, All India Muslim League and various provincial Conferences that for the office of the Governor a statesman with experience in the public life of great Britain and well imbued with parliamentary traditions be appointed. The meeting is further of opinion that any attempt made to instal men from Indian Public Services in the offices of the Governor of Punjab will be deeply resented by all communities in the province who take strong exception to any attempt to treat the Punjab differently from the three presidencies and other major provinces in the matter of constitutional reforms. Another resolution passed placed on record the emphatic protest and strong condemnation of the attempt made by certain members of the Punjab Legislative Council, official as well as non-official to relegate the Urban population of the Punjab to a backward place in the reformed councils and to give them far less representation than they are entitled to by virtue of their attainments, public spirit and the part played by them in the national development.

Central Provinces

Central Provinces.

Congress Committee's Resolutions.

NAGPUR, December 2.

At a meeting of the Central Provinces Provincial Congress Committee, resolutions hailing with joy the victorious termination of the war and tendering heartfelt congratulations to the British Government and the Allied powers at the signal triumph of the forces of freedom and democracy, expressing that the present system of Government does not satisfy the legitimate aspirations of the people and in conformity with the principle of self-determination as enunciated by Mr. Lloyd George and President Wilson, the claim of India to the principle of self-determination be fully recognised and urging upon the government the necessity of representation of India at the Peace Conference by non-official delegates selected by the All India Congress Committee and Muslim League and recommending Mr. B. G. Tilak who is now in England as delegate from the Indian National Congress and Mr. Hasan Imam from the Muslim League, were proposed and carried unanimously.

CALCUTTA, December 3.

Sir Gurudas Banerjee passed away last night at about eleven at his riverside residence where he had been removed at his desire. He was well known as one of the most popular Indian Judges of High Court and educationist. For about half a century he was associated with social, religious and educational movements in the country. He lived a life of a Hindu saint and never mixed in politics.

Latest Telegrams.

Dutch Political Parties.

Unanimity in Supporting the Queen.

LONDON, November 27.

THE HAGUE.—In the first Chamber to-day speakers of various parties paid a tribute to the Government, the Queen, the Army and the spirit of the people, and declared their readiness to co-operate in social reform. Mr. Vlieger, Social Democrat, declared that great reforms were urgently required, but power ought to remain in the hands of those who had obtained it constitutionally. (Loud Applause).

The Premier said:—"He was grateful that all parties supported the Government which would take full account of the wishes of the people."

The Birdwood Memorial.

Gaskwar's Contribution.

LONDON, November 27.

The Gaskwar of Baroda has contributed one hundred sterling towards the proposed George Birdwood memorial. Other contributors include Mr. Montagu, Lord Hardinge, Lord Incheape and Sir Shapurji Broacha.

Indian Home Rule.

Sir William Duke on the Necessity of Patience.

LONDON, November 27.

Speaking at a reception given by the Britain and India Association at Caxton Hall yesterday, Sir William Duke emphasised that time, reasonable patience and perseverance were necessary for orderly political progress in India as elsewhere in view of the fact that the masses in India generally at present showed little desire for political change and the small politically conscious class needed training in the responsibilities of Government.

China's Determination to suppress of Opium Trade.

7½ Crores of Opium Burnt.

By order of the President.

BRITISH OFFER OF PURCHASE REFUSED

LONDON, November 27.

PEKING.—The President declared the British offer to purchase at cost price twelve hundred chests of Indian opium mentioned in the cable yesterday which were valued at five million sterling preferring to burn them as proof of his determination to suppress the traffic. The measure has enormously impressed the Far East, especially the Japanese who made great profit from opium.

BOMBAY, December 3.

At a meeting of the Bombay Municipal Corporation yesterday Mr. R. S. Navalkar moved that in recognition of the valuable services rendered by the Ladies of Bombay in the present war and other benevolent works the Election Committee be requested to report whether it is not desirable to amend the Bombay Municipal Act so as to enable women of Bombay to be elected as councillors of the Bombay Municipal Corporation. Mr. Navalkar said the only thing that hitherto kept women back was want of education but the old order had changed now and each year many lady graduates were turned out in Bombay. It was fair that they should recognise to be councillors. Similar privileges were enjoyed by the women of the United Kingdom and there was no reason why they should not make progress in the desired direction. The meeting adjourned before the resolution was discussed. A number of ladies were present at the meeting to hear the discussion, this being the first occasion on which any ladies were present as spectators.

తామర తైలము

తామర, తీల, గజ్జిక, మంచిముందు

డబ్బీ 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 8-8 10-8 రు. 25.

తామర ఒక నిధిమైన పురుగుల వలన చర్మమును దాని, పెండ్లుకలలో గాని, లోచనములో గాని, నోళ్లలో గాని బుట్టచున్నది. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి మట్లు, పొక్కులు, రసికారులు, పెండ్లుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి కఠినమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల నిద్రకును.

చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచనములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనందిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

ఆత్మ విజ్ఞానము

అమృతాంజనందిపో గ్రంథము. రూ. 50-00.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము.

సాక్షాత్తు 212, మదరాసు.

రాధాకమలముఖి.

అర్థిక శాస్త్రోపన్యాసములు.

అర్థశాస్త్ర పండితులగు రాధాకమలముఖి గారు గుసూరునుండి చెన్నైకు దయచేసి కనివారము రాత్రి గోఖలేభవనమునందు పారిశ్రామిక నగరములను గురించియు, సోమవారము 4 గంటలకు పచ్చయప్పకళాశాల భవనమునందు ఉష్ణజ్వేలములందు అర్థిక పున్నర్యాజము గురించియు నుపన్యాసించిరి. వారియపన్యాసములను క్రమముగ క్రింద వివరించుచున్నాము.

పారిశ్రామిక నగరములు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు అర్థిక శాస్త్రోపన్యాసములు దాక్టరు రాధాకమల ముఖి ఎం. ఏ. పి. హెచ్. డి. గారు గత కనివారము సాయంత్రమున గోఖలేభవనమునందు అర్థికపరిస్థితులను గురించి విశ్రేణుల ప్రదర్శనములతో నొక గంటిరోపన్యాసమిచ్చిరి. న్యాయమూర్తి సదాశివశర్మగారు దివానుబహదరు గోవిందరావువశ్యుర, సి. పి. రామస్వామి అయ్యర, బాబ్జి అరంజేలుగార్లు మున్నగువారల నేతులు ఇంచుమించు వేయించి సభ సలకరించిరి.

సభా కార్యక్రమము ప్రారంభమై తదనంతరము న్యాయమూర్తి సదాశివశర్మగారు దాక్టరు గారి శక్తిసామర్థ్యములను గురించి వారిని సభ్యులకు పరిచయము చేసిరి. తరువాత దాక్టరు ముఖి గారు ఒకగంటసేపువైగా ప్రకృతిని మన నగరవాసులలోగల అర్థికపరిస్థితులను గురించి వారిని గట్టుపాటు చేసికొనటకు చేయవలసిన ప్రయత్నములను వివరించుచు నుపన్యాసించి ప్రేక్షకుల కెంతయును సంతోషము కలిగించిరి. వారి యపన్యాసములను సంగ్రహించి ముద్రించుచున్నాము.

ప్రపథమమున దాక్టరుగారు లక్షలకొలది వృద్ధులు మధ్యస్థులు, బీదవారు, భాగ్యవంతులు, పిల్లలు కలిగి కిటకిటలాడుచుండు నగర స్థితిగతులను, గ్రామవాస జీవితమునకు గల భేదాభేదములను వివరించిరి. గ్రామములలో జీవించుటకు సాధనోపాయములేక బీదల నేలలు పట్టణముల కేలగువచ్చి కూలివారి చేసికొని ఎటుల జీవితమును గడపుచు కష్టపడుచున్నదియు వివరించిరి. గ్రామవాసులలో చాలమంది నగరములకు వచ్చినందు వలన వ్యవసాయాభివృద్ధి క్రమేణ తగ్గిచుచున్నది. నగరము వీరిని భరింపజాలక ట్రాన్స్మిగ్రేషన్ కాలవలమై యున్నదని చెప్పును. రాజకొంజి నీరు బొగ్గుల గనులయొక్కయు, కోలారు బంగారు గనులయొక్కయు చరిత్రమును దృష్టాంతముగ దీసికొని అచ్చటి పరిస్థితుల వివరించిరి. అచ్చట బీదలు భారమైన పనులను చేయకాలక, యంత్రాగారముల వారిచే పలుకష్టములపాలై దిక్కుగానక పడుకష్టములను వివరించిరి.

తరువాత ఆరోగ్యవిషయమును గురించి కొంత దాక్టరుగారు వివరించిరి. కూలివారలకు ఆరోగ్యమును సుయితము నగరవాసులవలన కొలుపోయి యెటుల కష్టపడుచున్నదియు, చిరతపముల ప్రదర్శనముద్వారా చూపిరి. ఒకజానెడు ఇంటిలో ఎంతమందియో కాపురమందును, కలరా మున్నగు వ్యాధులవలన పురణించు చున్నదియు చూపిరి.

వీనినన్నిటిని లక్షలకొలది రూప్యములతో వ్యాపారము చేయుచున్న యంత్రాగారముల ఆధిపతులు మున్నగువారు ఈ కష్టములను చూచి వీరిని నివారణచేయుటకు ప్రయత్నములు చేయకొరి. తరువాత అదర్శనివేళముల కూలివారల కెటుల నిర్బంధ వలయుననియు, ఎటుల వారి ఆరోగ్యముల కాపాడుటకు తగిన జల ఆహార పరికరముల మాడవలసివెను అనేక విశ్రేణులములతో చూపిరి.

అర్థిక పున్నర్యాజము

రాధాకమల ముఖిగారి ఉపన్యాసము.

నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు పచ్చయప్పకళాశాల భవనమునందు ప్రొఫెసర్ ఎమ్. ఇ. కాన్హెత్తుగారి రధ్యక్షత క్రింద రాధాకమల ముఖి "ఉష్ణజ్వేలములందు అర్థిక పున్నర్యాజము" అను విషయమును గూర్చి యుపన్యాసించి ప్రపంచమునందు కాశ్యక్తమైన శాంతి సాపింపవలయు ననినయెడల యుద్ధానంతరము ఉష్ణజ్వేలములందు అర్థికపున్నర్యాజమును గూర్చిన సమస్యను బహిష్కరించుట త్యంతావశ్యకమని యిది విశ్లేషప్రస్తుతము ఉష్ణజ్వేలములందు రాజకీయపరిస్థితులందు మున్దమే మార్పుగలిగినను ముందు జాతియంతర్జాతీయ

దురాలోచనముల వలన మోసములవలనను ప్రపంచమందు నోరెత్తి మాట్లాడుతూ సమర్థులగు ఇతిరజాతులవారి పూర్వములలో బీజములు బాగుగ నాటుకొని మున్నగుండు కాలముగడిచినకొలదిని విజృంభించి సంక్షోభమును కలిగించును. కాబట్టి అంతర్జాతీయ చర్యల ఫలితముగ ఉష్ణజ్వేలములందు రాబోవు పున్నర్యాజమునందు వెనుకబడిన శత్రువులను ప్రజలను మూలభవము వెట్టుకొని వర్తకముజేయు అన్యచేతజల వర్తకల లాభముండి తప్పించి సురక్షించుట సకలజాతీయ సమ్మేళనమువారి బాధ్యతచేయబడవలెను. యుద్ధమువలన కొన్ని కొన్ని ముఖ్యవిషయములు గుర్తించబడినవి. ఆ విషయములను వెనుకబడిన జాతీయముల యభివృద్ధికి యావయోగించవలెను. ఉష్ణజ్వేలములందు దంతులను పారిశ్రామిక, ప్లాస్టెముల విధానములు మిక్కిలి విమోచకరమైన ఫలితములతో గూడుకొని యున్నవి. ఉష్ణజ్వేలముల విధానములలో మొదటిది స్వక్రియలారముల కొరకు నల్లవాడ్రును తరుకు సేవ చేసేటట్లై గొంతెవులు, రెండవది న్యాయశాస్త్రము మాందరము కిటులు విధించుటలోను నల్లవానికి తెల్లవానికి విభేదములు చూపించుట, మూడవది పురపాలన స్త్రీలను గూడ భూమిపై బలవంతముగ తీసికొనివెళ్లి, వైశ్యవోగాని, రోడ్ల నిర్మాణము నందుగాని, గమలముల గాని పని చేయనియించుట. వారు గానిచోరులువంటి చీకటి గమలములలో పనిచేయవలసినవైనందువలన వారికి నానావిధములైన ఆనన్యాకరమైన రోగములు అటుకొనును. వారికి బ్రాందిని త్రాగుటను విద్యాభివృద్ధితల నేర్పించెదరు. అవిషయములను జట్టిచూడ యాభిగములలో తెల్లవారు గోల్పోయిన గౌరవమును తిరిగి సంపాదించుకొనటకై వరు అంతర్జాతీయ జోక్యములంత ఆతనియైతని సువ్యక్తము గావలదు. బర్లిన్ బ్రుస్సెల్స్ కాంగ్రెసులవారు, బానిసత్వమును రూపుమాపుటకును, వర్తకవ్యాపారములను సరిగ జరిగించుటకు మొదలైన సమస్యలను బహిష్కరించుటకు మార్గము లేర్పరచుకొనిరి.

ఇప్పుడు ఉపన్యాసములు క్రిందనూచించబోవు మార్గముల నవలంబించినచో కొంతకాలము సంస్కరణములు బహిష్కారకాలక నుండవచ్చును. నల్లవానికి సంబంధించినంతవరకు బ్రాంది నమ్ముటను తగ్గించవలెను. అవిషయమై అంతర్జాతీయసంఘము వారిక నిబంధనపేర్పరచి తన్ని బంధనపేర్పరచునుగ నెడమ వారికితనినిధించవలెను. ఇటీవల తెల్లవాంటున్న చే జేతమునందు ప్రవేశపెట్టబడిన ముఖ్యోగములు మొదలైన రోగముల నణచుటకై అంతర్జాతీయసంఘమువారు శాస్త్రోక్తమైన చర్యను తీసికొనవలెను. ఆయాప్రజేతములను నిర్మూల్యము గావించి ప్రజల కెక్కుడు కష్టముల సంభవించజేసిన కూలి విధాన మన్నిటికంటెను అంతర్జాతీయ నిబంధనములన బానిసత్వము నిర్మూల్యము గావించబడినది. చృక్రియ లాభములకొరకును జాతీయ విజృంభణము కొరకునుజాతివాదములతమ గృహముల నుండి బలవంతముగ గొంతెయి వారి శత్రు పనిచేయుచుకొనుట యొకను అపలుకునన్నది. కాబట్టి కూలివాడ్రు సంతక్షణార్థముకొరకునువారి వర్తకముల దురాలోచనములచేసిన మోసపు చున్నవందగను అంతర్జాతీయ నిబంధనము లేర్పరచుటవలెను. బహిష్కరించుట సామ్యుతోను భారతీయుల కూలితోను గావించబడు పరిశ్రమలందు ప్రపంచమందలి ఏ ప్రజేతముయొక్క సహజవస్తుసంపత్తిని వృధాపొనియ్యక, సరి శ్రమకనను, భవము వలనను, శాస్త్రీయజ్ఞానమువలనను, అవి బహిష్కరించుట వైసను లేక భారతీయులవైసను దానిని యుపయోగపడునట్లు చేయవలెను. వలస రాజ్యములవారు ఆ సత్యమును ఆ న్యాయము ప్రములను గ్రహించి ఆయాప్రజేతములందలి ప్రజలు తమ అర్థికవిషయములందు స్వయంపర్వ యనూత్రమును వర్తింపజేసికొను ఆవిశ్యకతను గూర్చి గుర్తించవలెను.

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న కూలివిధానము వలన వారి మరణముల సంఖ్యను హెచ్చుజేసి, కూలివాడ్రుకు తగ్గింత ఉష్ణజ్వేలములందు పరిశ్రమను సరిగ జరుగకుండ వానివలన కష్టంతరము కలుగుచుండును. అనిభముగ కూలివాడ్రు దుస్థితిని బాపుటకు అంతర్జాతీయవిధానములే ఆవసరములు. తెల్లవారు ఉష్ణజ్వేలములలో నిశేషముగ పనిజేయలేరు. కాబట్టి నల్లచర్యము మనకు ప్రత్యేకమైన వర ప్రసాదిని. తెల్లవారు ఉష్ణజ్వేలములలో నివసించుటకలన వారికి బలహీనము సోమరితనము మొదలై కొన్ని గుణములు పుట్టుచున్నవి. అందుచే వారికి బ్రాందిమొదలైన త్రాగుడు లవసరమగుచున్నవి. ఇటీవల మరణములసంఖ్య వారిలో నెక్కువగ నున్నది. పన భారతీయులు జ్వరము, ఇక్టుల్సా, న్యూమోనియా మొదలైన వానిచే మృతిపొందుచుండగ వారు

అతర్జము, జ్వరము ముఖ్యోగములు మొదలైనవానివలన మృతిపొందుచున్నార. ముందు అర్థిక పున్నర్యాజమునందు పరిశ్రమలు, ప్లాస్టెములు, గమలు మొదలైనవన్నియు ఉష్ణజ్వేలములందు నివసించుచున్న ప్రజల ఆనందములకు గోబడి యొందవలెను. ముందు చిన్నచిన్న జాతులయొక్క రాజకీయ సాంఘిక హక్కులకోరాలు అర్థిక పున్నర్యాజములకు సూచకమైన జాతులవారు సాంసేపక సమానభావముతో కాపాడవలెను. బహిష్కరించుటకు జేతపరిశ్రమలో పన ఆవ్యయ భవనసామానల సహాయముతో ప్రపంచమునంతట జయించితిమి నెటుల చెప్పిరో అటులనే మూత నాగరికతను ప్రపంచమున కెటుల చాటిరో అటులనే పారిశ్రామిక విప్లవమువలన విద్యవించిన భారతపుత్రులు స్త్రీలు, విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రములు మొదలైన వానితో ప్రపంచమున వ్యాపింపబడిన పూర్వీకులకంటె మూత నెక్కుడు మహత్తరమైన నాగరికతను ప్రపంచమునకు చాటెదరు. అంతర్జాతీయవిధానమువలననే కూలివాడ్రుకు సలకం తీంప వలయును. అనిభముగ అంతర్జాతీయ సమావేశములవలన తమతమ చట్టములను విధానములను ఏర్పరచి ప్రపంచమునం దెవరిని దౌర్జన్యమునలన కష్టము సంభవించుటకు దిక్కుటకై కంకణము గట్టికొనినవారి ప్రపంచమునందలి అర్థిక కష్టములు కూలివాడ్రుబాధలు తొలగిపోజాలవు. అవిషయముల యావశ్యకతను గూర్చి అంతర్జాతీయ సమావేశమువలన సక్రమ బుద్ధితో వాగించి ప్రపంచమునందు భర్తృత్వము న్యాయమును స్థాపించెదరు గాక!

ఎక్కువ లాభములవస్తు.

యుద్ధము జరుగు చున్నంతకాలమును హేచ్చులారా ముల పన్నును విధించుట సమాచితము గాదని ప్రభుత్వమువారే పలుసార్లు నడిచి, ఇప్పుడు తమ యిష్టానుసారముగ నాత్మను వేసెదమని నూచించిరి. ఇప్పుడు హేచ్చులారామలకకకాతములేనేలేదు. ఈ వ్యాపారము మొదలునుండి కొనసరకును ఆ సంబంధముగనే యున్నది. ఇండియాదొరతనమువారి క్యవహార సరళి కనుగుణ్యముగనే యున్నది. ఈ వర్షర మదనముగా సేవల నిమిత్తము వ్యయపరప నిశ్చయించ బడిన మొత్తమును ఆదాయ వ్యయపత్రమున నిలువజేసిన 120-160 లక్షల పౌనులలోనుండి భరించెదరు. సేవలకు తగ్గించుట కగువ్యయమును వైసలను మాత్రమే హేచ్చులారాయముల పన్నునుండివచ్చు సామ్యునుండి క్యవపరచుటకు నిశ్చయించబడినది. దీనిపట్టి చూడ పారిశ్రామికత్యమునకు ప్రతికూలురగు సి. ఆర్. దాను గారితో దొరతనమువారుగూడ నేకీభవించుటపట్టున్నదని యొకరు కలకత్తానండి ఇండియా టైమ్సుపత్రికకు వ్రాసిరి.

మెయిలు స్త్రీ మరు

ఇంగ్లాండునండి మెయిలు స్త్రీ మరు 29 క రేపి గాత్ర 4-గంటలకు బొంబాయిరేవుకు చేరినది.

నైనికుల కుద్యోగములు:— ఇండియను ఆర్మీ రిజర్వు ఉద్యోగులకు యుద్ధానంతరమును తగినయ్యద్యోగములు లభించుటకు సేవకు వదలగానే తమకేయ్యద్యోగములను నిర్ణయగ లేనివారు ఒక ఫారమునందు వివరములను తెలిపిన తగిన ఏర్పాటులు చేయబడును. అట్లుకొరువారు అర్హతలను కోరెను నుద్యోగమును తెలుపవలెను. దానివలన అట్టివా రెండురకలలో నిర్ధారణకాగలదు. ఇష్టమున్నవారే పంపవచ్చునగాని ఎవరికిని బలవంతములేదు. మరెయి ధరభావములను తంపివారి కందరికిని యుద్యోగములనిచ్చెదమని మేముపూచినదము. తగు ప్రయత్నముచేయబడును. వెనుకటిపనులలో చేరగోరువారిలో ప్రత్యేక నైపుణ్యముగలవారల వలెనైన నున్నచో విశేషములలో నట్టి నైపుణ్యముగలవారు లభించినచో వారిని ప్రత్యేక కాన్యాములందు నియమించవలసినవచ్చును గాని లేవన్న నట్టి ఆన సరము కలుగదు. యుద్ధమునకు పూర్వము ఇండియాలోనుండి సేనలోచేరినవారికి ప్రాధాన్య మియ్యబడును. అంగ్లజేతము నను విశేషములందును పనిచేయగోరువారు వివరములను తెలుపవలెను. ఉద్యోగములు కుదిరినకు సేవల ఆవశ్యకత తీరువరకును ఎవ్వరిని వదలుటకు విలుపదదు. పృథువ్యోద్యోగులకు వ్యాసిన చో దరభావములను దొరతనము దొరతనముని ధిష్టిలో 30-క తేదీని ప్రకటించబడినది.

తెవారను హిందు నిశ్చయిద్యాలయమునకు రాయ గయ నేంద్రనాథ్ చక్రగర్తి బహదూరు ఐ. ఎన్. ఓ. ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. ఓ. గారిని అందరును ఏకగ్రీవముగ ప్రోత్సహించుకొని యుగ నెమ్మకొనిరి.

గోదావరి డెల్టాయందు నీటిసన్న

బంధనము

(1) కాలువలను తెరిచినప్పుడు లాభలభలు పులు బాగుగా తెలుపబడిన నీరు అంతరికి బోవుటకును, దిగువనండి నీరు కాలువలలో సరఫరాచేయుటకును సబబుగాను అట్టికాలువలు చూడవలెను. ఇంట్లకు 30 నుండి 40 గంటలకంటే కాలము పట్టును.

(2) సాగుబడి కాలపు పరిమితిగా మునుపటిగా జూను 15-వ తేదీకి నుండు నీరును మొట్టమొదట విత్తనములు వల్లిన ప్రకారములకును, కలెకు, తోటపైరులు వేయబడిన స్థలములకును సన్న చేయవలెను. నీరు చాలదగున సందులతో విత్తనములు చల్లిన స్థానములకును తోటపైరులకును, నీటిగొట్టముల గుండు నీరు సన్నచేయబడును. నీరు సన్న చేయవలసిన ఎక్కి తట్టట్ట ఇంజనీరులకిక్రింద సబబుగాను అట్టికాలువల విజ్ఞయించును.

(3) జూను 15-వ తేదీకి ఈవల మొక్కలను మరల పారుచోట్లకు నీరు సాధారణముగ సన్నచేయబడును. నీరు ఇందుకు లభించినతోడనే సన్న చేయవలెను ప్రముఖములు చేయబడును. చేయవలసినది సన్న మొక్కలను చాల ముందుగానే చేయవలెను. సన్నచేయవలసినది అట్లు చేయవలెను. పెద్దకాలువలందు నీరు పూర్తిగా పుచ్చుకొనుచు రెండవ బంధనము చేయబడిన ఇంట్ల నుండు నీరును తోటపైరులను, అప్పుడు సాధ్యమైనంతకంటే అన్నికాలువలకు క్రమముగా నీరువిడుదలచేయును. కాలువలకంటియుండు పెద్దగొట్టములకును నీరువిడుదలచేసి అత్యధికముగా లోతున, సామాన్యపు లోతును ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరు లకిక్రింద సబబుగాను అట్టికాలువల చేయవలెను. సబబుగాను అట్టికాలువల సాధ్యములు ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరులను సంగీకరించబడినచో, ఇంజనీరు గారు కాగితమున వ్రాసిన సే తప్ప సిఫార్సులను మార్చునాడదు. పెద్దగొట్టముల వెనుకను ఈలోతులు మార్చుచేయబడును. ప్రత్యేక విషయములందు ఉప్పునీలలు సాగుబడి చేయుచో ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరు వ్రాతములముగ ఉత్తరువుల నిచ్చిన కనుక నీటి సేక్కువగ సప్లయచేయవచ్చును.

(4) కాలువగట్టమీద కోరిలుగాని జలమగ్గములుగాని ఎప్పుడో అత్యవసరసందర్భములందు తప్ప సామాన్యముగా సంగీకరించబడవు. అప్పుడైనను ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారు వ్రాతములముగ లేను సమ్యక్తిని వెలువరింపవలెను.

(5) తిన్నగా కాలువలనుండి నీరు తోడుకొనుటయు అంగీకరించబడును.

(6) ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారు కాలువలముగలకు, ఇతరతాములకు ఎంతనీటిని సన్న చేయవలెనో నిర్ణయించును. సబబుగాను అధికారులు మార్చును లేను అధికారులలో సన్న కాలువలకు నీటిని సన్న చేయవలెను, ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారి అధికారముక్రింద పంటలకు నీటిని సన్నచేయవలెను సాగుతంత్రముయొద్దను. సన్నచేయవలెను జలము లేకపోయినను లేక కర్షములకులన పట్టభూములు మురుగెత్తిన యెడలను, డెల్టాభూముల విషయమునను ఎప్పటికప్పుడు ట్రేజింగు ద్వారా సబబుగాను అధికారులు ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారికి తెలుపుచుండవలెను.

రెండవభాగము-పంటకాలువలు

(7) పంటభూములకు సకాలమున నీటిని సన్నచేయుటకై ఇట్టి నిర్ధారణ చేయవలసినవి. వంతులప్రకారముగా పంటకాలువల జలమును పంచివెట్టినయెడల దామాషాగా ప్రతి కాలువకును సకాలమున జలము సన్న అగుటకు వీలుండును. అట్టికాలువలకు జూలై 15-వ తేదీవరకు అడ్డకట్టలు కట్టకూడదు. కాలువలకు ఎంతకాలమువరకు జలము సన్నచేయవలెనో, దీనిజను అధికారులు నిర్ణయించి ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారి వ్రాతములముగా అనుమతి పొందవలెను. వంతుల ప్రకారము సన్న చేయవలెను నుత్తరువులను పొందిన కాగితములు దీనిజను అధికారుల యొద్దను పంటలకు జలము పొందుచున్న గ్రామాధికారుల యొద్దను ఉండవలెను. ఇందు మార్పుచేయవలసిన చేయవలసినయెడల ఇంజనీరుగారి యొద్దనుండి వ్రాతములముగా నుత్తరువుల పొందిన గాని చేయవలెను.

(8) అధికారుల యొద్దనున్న కాలవలకు కట్టలు కట్టుకొనినయెడల, లేక, కాలువలనుండి తూములను చేసికొనిన వారి విషయమున గ్రామాధికారులు, రెవిన్యూ యంత్రాంగమునకు బట్టికుమార్తెను డిప్యూటీ సెంట్రల్ సహాయముచేసి, అట్టి చేయవలెను జలపండు చేయవలెను.

(9) జూను 15-వ తేదీ వరకును అనువర్తనము, తోటభూములను పంటకాలువల జలమునుండి కడపుకొనుటకును అడ్డకట్టలు వేసికొనుటకు దీనిజను అధికారులు ఉత్తరువులు నిచ్చును. కాని వానిని జూను 15-వ తేదీ లోపుగానే తీసివేయవలెను రయతులు బాధ్యతలయొద్దను.

మూడవభాగము-జనరలు.

(10) సైనికులను కారణములతెలుపకనే తాత్కాలికముగ రద్దుచేయవలెను, మార్పులు చేయవలెను, ఇంజనీరుగారికి అధికారియొద్దను. అనువర్తనములందు ఇంగ్లీషును విషయమున విశేషమును ఇంజనీరుగారు చేయవచ్చును. ఇంజనీరుగారు తాన అనువర్తనము చేసిన మార్పులను, చేయబోవుమార్పులను జిల్లా కలెక్టరుగారికి తెలుపుచుండవలెను.

సాగుకలెక్టరు-జిల్లాకలెక్టరు.

(11) కలెక్టరులనుండి రిజిస్టరులు: ప్రతి సబ్డివిజన్ కలెక్టరుకును తొందరగా కలెక్టరులలో సన్న కాలువ అయినట్లులు, తూముల రిజిస్టరులు సన్నచేయవలెను. ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారి వ్రాతములముగా నుత్తరువు పొందిన రిజిస్టరులలో మార్పులు చేయవలెను. రిజిస్టరులలోనికి సబ్డివిజన్ కలెక్టరు తూములలోని అధికారులు చేయవలెను. 7-వ బంధన ప్రకారము వంతుల ప్రకారము సన్నచేయవలెను అడ్డకట్టల జాబితాను అయిన కీయబడును. మార్పులు చేయవలెను వానిని జిల్లాకలెక్టరు ప్రకటించవలెను. రయతులందు ఈ రిజిస్టరులను ఎప్పుడైనను పరిశీలించవచ్చును.

(12) పంటకాలువల జలమును పొందుగ్రామముల అధికారులకు సయితము సబబుగాను అధికారి చే అయినట్లుతూముల రిజిస్టరులను గ్రామసంపాదకులలోనికి వంతుల ప్రకారము చేయవలెను జలము అడ్డకట్టల జాబితాను గ్రామాధికారుల కేయబడును. మార్పులు చేయవలెను వానిని జిల్లాకలెక్టరు ప్రకటించవలెను. రయతులందు ఈ రిజిస్టరులను ఎప్పుడైనను పరిశీలించవచ్చును.

(13) దిన నివేదికములు: కాలువలలో నీటిపట్టుమును కనుగొనుటగాను అనుదిన ముదియమును, ప్రతి డెల్టాప్రేమను నుండియు జలము ఎంత భిన్న అయినది మున్నగు విషయములను తెలిపే ద్వారా ఇంజనీరుగారికి ఎంతవరకునుండవలెను. దీనిజను భిన్న అగు జలము విషయమున ప్రత్యేకముగా సన్న ఫారముల మీద ఇంగ్లీషును గుమాస్తాలు, లాకు నూపరెండెట్లు, తూరులగుమాస్తాలు వ్రాసి ఎక్కితట్టట్ట ఇంజనీరుగారి, సబ్డివిజన్ అధికారి సబ్డివిజన్ కలెక్టరు, ఇంగ్లీషును గుమాస్తాలకు బంపుచుండవలెను. వీనిని అధికారులు ట్రేజింగులో క్రమముగా డెల్టాకొని యెడల అనువర్తనములకు తెలుపవలెను వానిని చూచుటకు వీలుండును. సంవత్సరాంతమున వానిని పాఠ్యముచేయవలెను.

(14) ప్రతి సబ్డివిజన్ కలెక్టరును ఇంగ్లీషును గుమాస్తాలు, లాకు నూపరెండెట్లు మున్నగు కాలువలమీది అధికారులు ఎంత ఎంత నీరుపుచ్చుచున్నది రిపోర్టు ఫారములమీద వ్రాసిన దానిని కనుగొనుటగాను, స్థానులు, మున్నగువాని అనుదినమును పరిశీలించుచున్నపుడు సంగతి సందర్భములను వ్రాసికొనుట కొక పుస్తకమును ప్రత్యేకముగా నుంచుకొనవలెను. ఇంజనీరుగారి, సబ్డివిజన్ అధికారులు లాకులయొద్ద జలము యొక్క మట్టును తెలుపుచు సంగతిలను తీసికొని, అధికారులకు పంపు రిపోర్టుఫారములలోని విషయములను పరిశీలించుచుండవలెను. తావేదరులవారి కంటికి తెలుపకనే, కాలువలను పరిశీలించుచు, పంటకాలువలకుపోవు జలవిషయమును ఇంజనీరుగారి, దీనిజను అధికారులు పరిశీలించుచుండవలెను.

(15) ఇంగ్లీషును రిజిస్టరులు: దీనిజను అట్టికాలువలోని ఇంగ్లీషును గుమాస్తా తనకువచ్చు దిన నివేదికమును పరిశీలించుచు, ఈ నివేదికములనుండి నెలసరి కాలువ రిజిస్టరును తయారు చేయవలెను. రిజిస్టరుకు కావలసిన ప్రతివిషయమును, దీనిజనును వ్రాయవలెను. ఇంజనీరుగారి ఈ రిజిస్టరును పరిశీలించుచు, నెలాఖరున అందు సంతకము చేయవలెను. ఈ రిజిస్టరులకు కాలువలలోనుండి పంటకాలువలలోనికి ప్రతిదినము ఎంతజలము పోవుచున్నదియు ఇంజనీరుగారికి తెలియగలదు. దీనిజను ఎంత ఎంతజలము

సన్నచేయవలసినదియు అచ్చటచ్చటగల పొరపాటులను అయినను తెలుపవలెను.

(16) నీటికోలత: పంటకాలువల ముగిసిన తదనంతరము: రిజిస్టరులలోనుండి ప్రతి కాలువకును జలము ఎంత సన్న చేసినదియు వ్రాయవలెను. ఎంత ప్రదేశమునకు జలము సన్నచేయబడియు తెలుపవలెను. ఈ విషయముల నూపరెండెట్లు ఇంజనీరుగారికి సంగతి సందర్భములను తెలిపి కొనుటకు బంపుచుండవలెను.

డబ్లియం. జె. జె. వాచారి

ప్రభుత్వపు సంయుక్త కార్యదర్శి

పి. డబ్లియం. డి. (ఇంగ్లీషును వ్రాంచి.)

వివాహ నోటీసు.

చక్కని వైశ్యకన్య కావలెను. వరుడు S.S. L.C. విద్యార్థి. 16 సం॥ వయస్సు. అన్ని సంగతులకు (1881)

Apply to:-

సబ్ రిజిస్ట్రారు, సరసారాపురేట, గుంటూరుజిల్లా.

గవర్నమెంటు బంజరుభూముల

వేలం.

విశాఖపట్టణము జిల్లా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద నీరు పారదగిన సుమారు 2800 ఎకరములు విస్తీర్ణముగల బంజరు భూములు 1919 సం॥ జనవరి నెల 20-వ తేది సోమవారము లగాయతు విజయనగరములో బహిరంగమైన వేలములో అమ్మబడును. ఇందులో చాలా విస్తీర్ణము యిదివరకే వల్లం సాగుక్రింద యున్నది. ఇందుల భూగట్టలు యీ దిగువ సంకీర్ణించినవాటికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

పి. సీతారామయ్య,

(1882)

స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టరు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకములవారి కస్తూరిమాత్రుల నిష్కృష్టనను. పరిశీలించు.

ప్రతి కర్మకర్మమును లక్షకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూ, మలయా, స్ట్రేట్, గోవా, ఫీజీ, బెల్జి, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "జీవయోగ లోకములవారి" కస్తూరి మాత్రం సీసా మీయింటు సన్నయెడల, మాటికి టైపుల సమయమును, పరిశీలించి, మొదలెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీరలము, కీరవాలము, అత్తగిడుగు, పార్వతీమాతము, జ్వరము, మాండ్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నోస్టి, బలహీనత, అసాధ్యము, పెద్దనీటినుండి గలగు వికారము, తిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ఇతర లోగములను, ఈ సిద్ధాపద ప్రకారము సాశ్వతముగా పోయి నుండును గలగును.

టైపుకాలలో సాగేకవిధము లగునట్టియు నునయొగళ రమాలగు కర్మాటక మూలకలనుండియు యావధమును తెలుపుచుండును.

రిజిస్టరుల యావధాన గురుతులు, ప్రతి సీసామీద దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుబంధము, ప్రతిసీసాలో గూడ యుండును. 280 మార్పులను సీసా 4 అకా లు, మాత్రమే.

సీసాల కొరతవారి తెప్పించుకొనినట్లు ఉచిత భర్తవారికి గూ 2-3-0
22. సీసా లోకముల కొరత 2-14-0
23. సీసా లోకముల కొరత 2-5-0

కనుక కర్మకర్మములకు మాత్రమే అనువర్తించు నియమములకు లోకము.

వివాహము:- శ్రీ సీతారామయ్య వైద్యశాల, మునుపటి